

KANSALLISARKISTON TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2021

KANSALLISARKISTO

TOIMINTAKERTOMUS.....	2
1 JOHDON KATSAUS	2
2 TULOKSELLISUUS.....	3
3 VAIKUTTAVUUS.....	4
3.1. Toiminnan vaikuttavuus.....	4
3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	4
4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	5
4.1. Toiminnan tuottavuus	5
4.2. Toiminnan taloudellisuus.....	5
4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	5
4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	8
5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	9
5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet, palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	9
6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	19
7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	22
7.1. Rahoituksen rakenne	22
7.2. Talousarvion toteutuminen.....	23
7.3. Tuotto- ja kululaskelma.....	23
7.4. Tase.....	25
8 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA.....	26
9 ARVIOINTIEN TULOKSET.....	27
10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ	27
10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	27
10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	27
KANSALLISARKISTON TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA.....	28
KANSALLISARKISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA	31
KANSALLISARKISTON TASE.....	32
LIITETIEDOT	33
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta	33
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot	34
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset.....	34
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat.....	34
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely	35
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	35
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot.....	35
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut	35
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat	35
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset.....	35
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat.....	35
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takut sekä muut monivuotiset vastuut	36
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	36
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällyttämättömät rahastoidut varat.....	36
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset	36
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio	36
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot.	36
TOIMINTAKERTOMUSTA TÄYDENTÄVÄT LIITTEET	37
Toimintakertomuksen liite 1: Tulosmittarit ja niiden toteutuminen	37
Toimintakertomuksen liite 2: Keskeiset valtionapuarkistojen tunnusluvut	39
ALLEKIRJOITUKSET	40

TOIMINTAKERTOMUS

1 JOHDON KATSAUS

Kansallisarkiston johtaminen perustuu maaliskuussa 2020 vahvistettuun strategiaan, joka ulottuu vuoteen 2025. Kansallisarkisto edistää toiminnallaan julkisen hallinnon digitalisaatiota, digitaalista arkistointia ja digitalisoituvaa tutkimusprosessia, jotka kiinnittyvät julkisen hallinnon strategian toteuttamiseen, automaattisen päätöksenteon tietotarpeisiin, alueellistamistoimenpiteisiin sekä muuttuvaan tutkimukseen. Kansallisarkiston toimintaa tukee opetus- ja kulttuuriministeriön asettama neuvottelukunta, joka kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Yli 90 prosenttia Kansallisarkiston asiakkaista käyttää ainoastaan verkkopalveluita, mikä näkyy fyysisen asiakaskäyntien vähentymisenä. Strategiakauden loppuun mennessä verkkopalveluita käyttävien asiakkaiden osuus on tarkoitus nostaa 95 prosenttiin muun muassa mahdollistamalla näyttö- ja käyttörajoitettujen aineistojen verkkokäyttöä.

Massadigitoinnin toinen tuotantokeskus aloitti toimintansa keväällä 2021 Mikkelissä. Massadigitointi-prosessia kehitetään jatkuvasti ja vuonna 2022 tavoitteena on ryhtyä hävittämään digitoituja analogisia aineistoja. Syksyllä 2021 käynnistettiin Euroopan aluekehitysrahaston rahoituksella kaksivuotinen projekti digitaalisten aineistojen laadun ja käytettävyyden kehittämiseen tekoälyavusteisesti. Kansallisarkisto etsii opetus- ja kulttuuriministeriön tuella rahoitusratkaisuja massadigitoinnin tuotannon laajentamiseksi, jotta säästöt ja hyödyt voidaan saavuttaa.

Kansallisarkisto ottaa valtionhallinnosta vastaan ainoastaan digitaalista aineistoa. Sähköisen arkistoinnin palvelun toisen vaiheen käyttöönotto syksyllä 2021 mahdollistaa alkujaan digitaalisen aineiston systemaattisen vastaanoton. Keväällä 2022 luovutaan vanhentuneesta digitaaliarkistosta. Arkistolain uudistamisen keskeisenä tavoitteena on laajentaa Kansallisarkiston digitaalisten palveluiden käyttö koko julkiseen hallintoon. Sähköisen arkistoinnin palvelun ja siihen linkittyvien verkkopalveluiden tulee olla budjettirahoitteisia samalla tavoin kuin analogisten aineistojen säilyttämisen. Digitaaliset palvelut ja aineiston digitointi vaativat investointeja mutta lisäävät Kansallisarkiston toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta huomattavasti.

Digitaalinen arkistointi, verkkopalvelut, analogisen aineiston hävittäminen digitoinnin jälkeen sekä Senaatti-kiinteistöjen kanssa koordinoitu arkistokelpoisen tilan hallinta varmistavat sen, ettei Kansallisarkistolle tai muille viranomaisille enää tarvitse rakentaa lisää arkistotilaa. Kansallisarkisto ja Vaasan kaupunki ehdottivat keväällä 2021 opetus- ja kulttuuriministeriölle yhteisen digitaalisen arkistopalvelun perustamista vuoden 2024 alusta alkaen. Ehdotuksen keskeisiä perusteluita ovat Kansallisarkiston myynnissä oleva toimitila ja asiakaskäyttötymisen muutos. Kansallisarkiston toimitilaverkoston strateginen tarkastelu yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa sekä Kansallisarkiston oman toimitilastrategian valmistelu käynnistyi loppuvuodesta.

Kansallisarkiston toiminnalle on ominaista arkistoitavan aineiston määrän ja siihen kohdistuvan kysynnän jatkuva kasvu. Sähköinen vastaanotto, massadigitointi ja takautuva digitointi edistävät arkistoidun tiedon monipuolista käyttöä ja parantavat toiminnan kustannustehokkuutta. Tavoitteena on myös lisätä digitointi- ja arkistopalveluiden tarjontaa ja myyntiä. Sitä tukee käynnissä oleva digitoinnin hajauttaminen kaikkiin toimipaikkoihin ja digitaalisten palveluiden ulottaminen koko julkiseen hallintoon.

Työtehtävien ja osaamisen muutos otetaan huomioon rekrytointien strategisessa suuntaamisessa sekä valmentavaa työkuultuuria, työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä edistävässä johtamisessa. Vuoden lopussa julkaistussa T-Median Luottamus ja Maine -tutkimuksessa Kansallisarkisto sijoittui hyvämaineisten organisaatioiden joukkoon sijalle 15. Tutkimustulos kuvastaa sitä, millaisena tavalliset kansalaiset näkevät Kansallisarkiston. Yhteensä tutkimukseen osallistui 79 julkishallinnon organisaatiota.

Digitaalisuuden hyödyt toteutuvat toistaiseksi vain osittain, koska Kansallisarkisto ei pysty kohdentamaan siihen riittävästi toimintamenojaan ylläpitäessään kahta toimintaympäristöä. Koronan tuoma

taloudellinen liikkumavara on käytetty vuonna 2022. Kiinteistökustannukset olivat Kansallisarkiston vuoden 2021 toimintamäärärahasta 39,4 prosenttia. Kasvu jatkuu, vaikka lisätiloja ei enää rakenneta.

Vakituisen henkilöstön määrän vähentyminen on pysähtynyt, mutta kääntyy uudelleen laskuun vuonna 2023. Vuonna 2021 Kansallisarkiston vakituisen henkilöstön määrä vastasi 165,7 henkilötyövuotta.

2 TULOKSELLISUUS

Tuloksellisesti vuosi 2021 oli hyvä. Toimintakertomuksen liitteessä 1 esitetään Kansallisarkiston tulostavoitteiden ja suoritteiden toteumatiedot.

Kansallisarkiston keskeinen tehtävä on edistää julkishallinnon digitalisaatiota. Kansallisarkiston vuoden 2025 ulottuva strategia ja uusi seulentapoliitiikka korostavat voimakkaasti digitaalista arkistointia. Vuodesta 2021 alkaen valtionhallinnosta on otettu vastaan ainoastaan digitaalista aineistoa. Tätä koskeva linjaus tehtiin 2020 ja sen mukainen siirtomääräys tuli voimaan 1.6.2021. Arkistolain uudistaminen käynnistyi ja sen keskeisinä tavoitteina on laajentaa Kansallisarkiston digitaaliset palvelut koko julkishallintoon sekä lisätä aineistojen verkkokäyttöä.

Massadigitoinnin tuotanto laajennettiin vuoden aikana Mikkelin keskusarkistoon. Massadigitointi ylitti tulostavoitteet, kun kertomusvuonna digitoitiin 29,1 miljoonaa kuvatiedostoa eli noin 1,89 hyllykilometriä. Skannausprosessia tehostavia tekoälyyn perustuvien komponenttien tuotantoon saattamista jatkettiin kertomusvuonna.

Sähköisen arkistoinnin palvelussa otettiin kertomusvuonna käyttöön uusi valtionhallinnon organisaatioille suunnattu siirtokäyttöliittymä, jonka kautta organisaatiot voivat siirtää alkujaan digitaalisia aineistojaan ja myös itse digitoimiaan aineistoja. Alkujaan digitaalisten aineistojen verkkokäyttö ei ollut kertomusvuonna vielä mahdollista.

Takautuvan digitoinnin hajauttaminen toimipaikkoihin eteni kuluneen vuoden aikana. Digitointia toteutettiin virkatyönä sekä kumppanusprojekteina ja maksullisina projekteina.

Aineistojen käsittelyyn liittyvä maksullinen palvelutoiminta kasvoi arvioitua enemmän, ja samalla toiminta laajeni Helsingin ohella muihin toimipaikkoihin. Vuoden aikana tehtiin seitsemän uutta maksullisen palvelutoiminnan viranomais sopimusta. Käynnissä oli kahdeksan projektia, joista neljä valmistui vuoden loppuun mennessä.

Aineistojen saatavuutta edistävien digitaalisten palveluiden käyttö sekä kasvoi että laski vuoteen 2020 verrattuna. Digitaaliarkiston käyttäjien määrä kasvoi yhdeksän prosenttia, kun taas tutkimustietokantojen käyttäjämäärä laski 15 prosenttia ja Arkistojen Portin käyttäjämäärä viisi prosenttia. Myös Astia-palvelussa oli käyntejä kolme prosenttia vuotta 2020 vähemmän. Käyttäjämäärien kehitystä seurataan ja analysoidaan tarkemmin. Sen sijaan tietopyynnöissä sähköisen asioinnin osuus kasvoi ja oli jo 78 prosenttia. Julkisoikeudelliset tietopyynnöt toteutettiin 98-prosenttisesti määräajassa.

Osa Kansallisarkiston toimipaikkojen tutkijasaleista oli suljettu joulukuun alusta 2020 alkaen aluehallintoviranomaisten määräämien kokoontumisrajoitusten vuoksi. Tammikuussa 2021 suljettuna olleet tutkijasalit avattiin rajoitetuilla paikkamäärillä niin, että asiakkaiden oli mahdollista varata tutkijapaikka etukäteen. Tutkijasaleissa kävi vuoden aikana 12 506 asiakasta (edellisenä vuonna 15 584). Tutkijasaleihin toimitettiin 43 628 asiakirjaa (edellisenä vuonna 40 653).

Hyvään tuloksellisuuteen myötävaikuttivat uudistuvat toimintatavat, edelleen selvästi parantunut työhyvinvointi sekä sairauspoissaolojen merkittävä väheneminen.

Palvelulupaus

Kansallisarkiston strategiassa määritellyn palvelulupauksen mukaisesti

- Kansallisarkisto tarjoaa vuonna 2025 asiakkailleen monipuolisia ja tietoturvallisia sähköisiä palveluita, joissa hyödynnetään tekoälyn ja semanttisten järjestelmien tarjoamia mahdollisuuksia.
- Kansallisarkisto on kansainvälisesti edistyksellinen ja aktiivinen toimija, joka kehittää ja hyödyntää uusia tapoja käyttää ja arkistoida julkista tietoa kestäväällä ja kustannustehokkaalla tavalla.
- Kansallisarkisto turvaa kansallisesti arvokkaan analogisen ja sähköisen asiakirjallisen kulttuuriperinnön säilymisen tuleville sukupolville.
- Kansallisarkisto vahvistaa henkilökuntansa osaamista ja ammattitaitoa ja edistää sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä sekä eettisiä ja kestävästä kehityksestä tukevia toimintatapoja.

3 VAIKUTTAVUUS

3.1. Toiminnan vaikuttavuus

Kansallisarkiston toiminnan vaikuttavuus syntyy sen aineistojen käytöstä. Digitaalisten aineistojen vastaanotto, massadigitointi ja takautuva digitointi sekä modernia tutkimusta tukevien sähköisten palveluiden jatkuva kehittäminen edistävät olennaisesti aineistojen käyttöä. Digitaalisten aineistojen käyttöarvo on moninkertainen analogiseen aineistoon verrattuna. Tutkimusta tehdään edelleen myös analogisista aineistoista.

Kansallisarkistossa ja sen sähköisissä palveluissa saatavilla olevat asiakirjat ovat tutkimuksen keskeinen tietovaranto muodostettaessa kuvaa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta eri aikakausina. Kansallisarkiston tehtävänä on huolehtia siitä, että sen aineistot antavat monipuolisen ja kattavan kuvan suomalaisesta viranomaistoiminnasta ja yhteiskunnasta ja että ne ovat helposti ja nykyaikaisesti käytettävissä. Kattava kuva turvataan asiantuntevalla seulontapäätösvalmistelulla ja yksityisarkistojen toimivalla ja ajantasaisella hankintapolitiikalla. Valtionapupäätöksillä ohjataan yksityisarkistojen palveluiden kehittämistä.

Kansallisarkisto tukee omalta osaltaan aktiivista kansalaisuutta, sivistystä, merkityksellistä elämää, osallisuutta, jatkuvaa oppimista ja demokratiaa. Kansallisarkiston toiminnan vaikuttavuus liittyy suomalaisen yhteiskunnan perustan turvaamiseen, vakauteen ja luottamukseen. Kansallisarkiston vaikuttavuusindikaattorit on esitelty toimintakertomuksen liitteessä 1.

Kansainvälinen vaikuttavuus syntyy ensisijaisesti Pohjoismaiden ja Euroopan unionin kanssa tehtävänä yhteistyönä, erityisesti yhteisiin projekteihin osallistumisena. Kansallisarkistolla on edustus DLM:n Executive Committeeessa ja Unescon Maailman muisti -ohjelman kansainvälisessä komiteassa.

Venäjän ja entisen Neuvostoliiton alueen arkistoista on ostettu noin 1,4 miljoonaa Suomen historian eri aikakausien digitaalista kopiota. Pitkäjänteisen yhteistyön tuloksena Suomeen on voitu hankkia myös aiemmin suljettuna ollutta aineistoa.

3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Kansallisarkisto myönsi vuodelle 2021 lakisääteistä pysyväisluonteista valtionavustusta yhteensä 5 633 000 euroa.

Yksityisarkistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta keskeistä on se, kuinka hyvin yksityisarkistot pystyvät ottamaan vastaan digitaalisia aineistoja ja saattamaan niitä käyttöön sekä käyttämään palvelutuotannossaan yhteisiä palveluita. Digitaalisuuden hyödyntämisen osalta valtionapua saavat arkistot eroavat tällä hetkellä toisistaan merkittävästi.

Kansallisarkistolla ei ole sijoitusmenoja.

4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

4.1. Toiminnan tuottavuus

Kansallisarkiston keskeinen tavoite on lisätä aineistojen sähköistä saatavuutta ja verkkokäyttöä. Aineistojen sähköisen saatavuus lisää niiden käyttöä sekä Kansallisarkiston toiminnan tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Yhtäaikaaisesti sähköisen arkistoinnin kehittämisen kanssa pyritään analogisesti toteutettavan palvelun sekä digitoinnin tuottavuuden kasvuun. Taulukossa 1 on kuvattu tuottavuusmittareiden toteutuminen vuosina 2019–2021.

Taulukko 1; Toiminnan tuottavuus -mittarit

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2021	Muutos 2020–2021
3.1: Verkkokäyttö /koko-nais-HTV*	8 500	9 104	8 163	9 000	-10 %
4.1: Toimitetut arkistoyksiköt (kpl) ja toimitetut tietopyynnot (kpl)/tietopalvelun HTV	2 860	2 490	2 510	3 100	1 %
5.1: Digitoitujen aineistojen määrä (hm)/toiminnon HTV	92	82	127	68	55 %

*Matomo-tilastointi on muuttunut. Vuodelle 2021 ei ole saatavissa suoraan vertailukelpoista tilastolukua. Vuoden 2021 luku on laskettu AW-Stats järjestelmän luvun avulla käyttäen kertoimena Matomon ja AW-Statsin vuosien 2017–2019 päällekkäisseuranan mukaista suhdelukua, jonka mukaan AW-Statsin luku on ollut keskimäärin 66,67 % Matomon luvusta.

Kansallisarkistossa työskentelee määräaikaissa palvelussuhteissa myös työllistettyjä, siviilipalvelusmiehiä sekä harjoittelijoita.

4.2. Toiminnan taloudellisuus

Kansallisarkisto on toiminut toimintamäärärahasa ja käytettävissä olevan siirtyvän erän puitteissa. Toiminnan taloudellisuudelle ei tulossopimuksessa ole asetettu määrällisiä tavoitteita. Toimintakertomuksen liitteessä 1 olevassa taulukossa on esitetty ministeriön vahvistamat tulostavoitteet sekä niiden toteutuminen.

4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Valtiokonttorin määräyksen mukaan kustannusvastaavuuslaskelmien eri osa-alueiden esittämisvelvollisuuden raja on miljoona euroa. Lisäksi, jos kirjanpitoyksikkö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa (kilpailulaki 30 d §), toiminnasta esitetään tuloslaskelma, kun toiminnan tuotot ovat yli 40 000 euroa vuodessa.

Kansallisarkistossa maksullisen toiminnan tuotot muodostuvat hinnaston mukaisesta suoritteiden ja palvelujen myynnistä. Maksut perustuivat 1.1.2021 voimaan tulleeseen uudistettuun maksuasetukseen ja hinnastoon. Vuokrat, kuten muut kiinteistömenot, sisältyvät yhteiskustannuksiin. Vuokrat lasketaan

toimistokäyttöön soveltuvista neliöistä suhteessa toimintaan kohdistuneeseen työaikaan. Maksullisessa säilytyksessä olevan aineiston osuus lasketaan hyllymetrimäärinä.

Julkisoikeudellinen maksullinen toiminta

Kansallisarkiston julkisoikeudellinen maksullinen toiminta koostuu julkisoikeudellisiin selvityksiin ja jäljenteisiin kohdistuvista tietopyynnöistä sekä kaukolainoista. Kertomusvuonna julkisoikeudelliset myyntituotot olivat yhteensä 140,9 t€ (2020: 152 t€, 2019: 170 t€).

Liiketaloudellinen maksullinen toiminta

Liiketaloudellinen maksullinen toiminta koostuu jäljennepalvelun lisä- ja erityispalveluista, aineistohallinnan maksullisista palveluista, koulutuspalveluista sekä muista liiketaloudellisista suoritteista. Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus parani edellisestä vuodesta ja oli 100,55 % (2020: 97,81 %, 2019: 82,79 %). Liiketaloudelliset tuotot olivat yhteensä 1,4 milj. € (2020: 957 t€, 2019: 736 t€). Laskelman muut tuotot koostuvat säilytyspalvelun myynnistä ja muiden toimitilojen vuokrauksesta. Liiketaloudellisten suoritteiden työaikaosuus kokonaistyöajasta nousi edellisestä vuodesta ja oli 4,81 % (2020:3,39 %, 2019:4,34 %).

Taulukko 2: Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2019–2021

Liiketaloudelliset Suoritteet (1 000 €)	2021 (Toteuma)	2021 (Tavoite)	2020 (Toteuma)	2019 (Toteuma)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	774	600	460	205
Maksullisen toiminnan muut tuotot	618	549	498	531
Tuotot yhteensä	1 392	1 149	957	736
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	20	4	29	26
Henkilöstökustannukset	491	383	296	153
Vuokrattujen arkistotilojen vuokrat	442	420	369	375
Palvelujen ostot	30	4	21	
Muut erilliskustannukset	3		5	
Erilliskustannukset yhteensä	986	811	720	554
Osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	388	324	253	330
- poistot	11	10	6	5
- korot				0
- muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	398	334	259	335
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 384	1 145	979	889
Kustannusvastaavuus	8	4	-21	-153
Kustannusvastaavuus %	100,55 %	100,32 %	97,81 %	82,79 %

Erillislakien mukainen maksullinen toiminta

Erillislakien mukaiset suoritteet koostuvat julkisuuslain tarkoittamista jäljenteistä ja niiden etsintämaksuista. Erillislakien mukaiset myyntituotot olivat 195 t€ (2020: 149 t€, 2019: 287 t€). Näiden suoritteiden tuottamiseen kohdistunut työaikaosuus kokonaistyöajasta oli kertomusvuonna 1,81 % (2020:149 %, 2019:7,25 %).

Kilpailullinen toiminta

Kansallisarkistossa kilpailullinen toiminta muodostuu viranomaisen vastuulla olevien aineistojen maksullista vastaanotosta ja siihen liittyvistä erillispalveluista. Näitä ovat maksullinen aineiston esivalmistelu, maksullinen digitointi, maksullinen säilyttäminen, maksullinen tietopalvelu sekä maksullinen hävittäminen.

Tuloslaskelma laaditaan Valtiokonttorin antamien määräysten ja kaavojen mukaisesti. Kansallisarkistossa kustannukset kohdistetaan toimintojen avulla. Tuotot kootaan toiminto-seurantakohteille suoraan kirjatuista vienneistä. Osuus yhteiskustannuksista lasketaan suhteessa toiminnolle kirjattuihin työaikoihin. Erilliskustannuksiin sisältyvät maksullisessa säilytyksessä olevien aineistojen arkistotilojen vuokrakustannukset, jotka saadaan arkistotiloja koskevista kokonaisvuokramenoista erottamalla niistä maksullisen säilyttämisen osuus. Osuuskertoimena käytetään maksullisessa säilytyksessä olevan aineiston hyllymetrimäärää suhteessa kokonaishyllymetrimäärään.

Valtiontalouden tarkastusviraston Kilpailulain toimeenpano -laillisuustarkastuskertomuksen (4/2021) mukaan valtion budjettitalouden sisäinen myynti ei tapahdu kilpailutilanteessa markkinoilla, eikä sitä tule sisällyttää kilpailullisen toiminnan tuloslaskelmaan. Tämä on otettu huomioon vuoden 2021 laskelmassa ja vuoden 2020 laskelma on oikaistu vertailukelpoiseksi vastaamaan VTV:n näkemystä.

Taulukko 3; Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma vuonna 2020–2021

1 000 €	2021 (To- teuma)	2021 (Tavoite)	2020 (To- teuma)
TUOTOT			
<i>Kilpailullisen toiminnan tuotot</i>			
<i>Kilpailullisen toiminnan myyntituotot</i>	146	120	74
<i>Kilpailullisen toiminnan muut tuotot</i>	179	160	122
<i>Tuotot yhteensä</i>	325	280	196
KOKONAISKUSTANNUKSET			
<i>Erilliskustannukset</i>			
<i>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</i>	2		14
<i>Henkilöstökustannukset</i>	81		17
<i>Vuokrat</i>	134		89
<i>Palvelujen ostot</i>	2		2
<i>Muut erilliskustannukset</i>	0		
<i>Erilliskustannukset yhteensä</i>	218		121
<i>Osuus yhteiskustannuksista</i>			
<i>Tukitoimintojen kustannukset</i>	82		17
<i>Poistot</i>	2		0
<i>Korot</i>			
<i>Muut yhteiskustannukset</i>	0		
<i>Osuus yhteiskustannuksista yhteensä</i>	84		17
<i>Kokonaiskustannukset yhteensä</i>	303	250	139
TULOS	23	30	58

Huom! Vuoden 2020 luvuista vähennetty VTV:n Kilpailulain toimeenpano -laillisuustarkastuskertomuksessa mainittu sisäisen myynnin osuus.

4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat yhteensä noin 1,2 milj. euroa. Yhteisrahoitteisten hankkeiden tuotoista merkittävimmät olivat Suomalaisten vaiheet Venäjällä vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeen -tutkimushankkeeseen ja SAPA-palvelun kehittämiseen saatu rahoitus. Näiden hankkeiden osuus oli yli 80 % muilta virastoilta saadusta rahoituksesta. EU:lta saatu rahoitus kohdistui Digitaalinen pääsy saamelaisperintöarkistoon-, AIDA II- sekä European eArchiving -hankkeisiin.

Yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitusosuus oli 29,3 % (2020: 29,45 %, 2019: 28,36 %). Yhteisrahoitteiseen toimintaan käytetyn työajan suhde kokonaistyöaikaan nousi merkittävästi ja oli 9,68 % (2020: 5,52 %, 2019: 10,58 %). Työajan nousu kohdistui lähes kokonaan Suomalaisten vaiheet Venäjällä 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeen -tutkimushankkeeseen.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on laadittu tulo menon kohdalle -periaatteen mukaisesti ja noudattaen Valtiokonttorin antamaa määräystä ja kaavaa. Yhteisrahoitteisen toiminnan menot on kohdennettu suoriteperusteisesti.

Vuokrat on laskettu toimistokäyttöön soveltuvista neliöistä toiminnalle kohdistuneen työajan suhteessa. Vuokrat kuten muut kiinteistömenot sisältyvät tukitoimintojen kustannuksiin.

Taulukko 4; Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuosina 2019–2021

Yhteisrahoitteinen toiminta (1 000 €)	2021 (Toteuma)	2021 (Tavoite)	2020 (Toteuma)	2019 (Toteuma)
TUOTOT				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	902		860	1 794
EU:lta saatu rahoitus	184		102	204
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				5
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	73		38	43
Tuotot yhteensä	1 160	400	1 001	2 046
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	16		7	171
Henkilöstökustannukset	689		631	1 178
Palvelujen ostot ja vuokrat	217		337	489
Muut erilliskustannukset	7		22	207
Erilliskustannukset yhteensä	929		997	2 045
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	693		411	805
Poistot	19		10	7
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	712		422	812
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 641	650	1 419	2 857
Omarahoitusosuus	-481	-250	-418	-811
Omarahoitusosuus, %	-29,33 %	-38,46 %	-29,45 %	-28,36 %

5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet, palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Yksityiskohtainen vertailu määrällisten tulostavoitteiden toteutumisesta esitetään toimintakertomuksen liitteessä 1.

Toiminnan painopiste

Sähköinen arkistointi

Kansallisarkisto vastaa julkishallinnon sähköisen arkistoinnin kehittämistä antamalla sitä tukevia määräyksiä, ohjeita ja suosituksia, osallistamalla tiedonhallintalautakunnan jaostoissa valmisteltavien suositusten laadintaan, ohjaamalla ja kouluttamalla julkishallinnon organisaatioita sekä kehittämällä arkistoinnin työkaluja ja tukipalveluita. Koulutus toteutetaan verkkokoulutuksena ja kumppanuusyhteistyönä.

Kuva 1. Seulontaesitysten ja -päätösten määrän kehittyminen vuosina 2018–2021.

Kertomusvuonna Kansallisarkisto teki 36 seulontapäätöstä. Suurin osa päätöksistä kohdistui sähköisten tietojärjestelmien tietosisältöön. Toiminnon resursseja kohdennettiin tilapäisesti sähköisen arkistoinnin palvelun tehtäviin. Uudistettu seulontapolitiikka ja Kansallisarkiston vuoteen 2025 ulottuva strategia korostavat voimakkaasti digitaalista arkistointia. Seulontapäätökset mahdollistavat sähköisen arkistoinnin ja edistävät osaltaan julkishallinnon digitalisaatiota. Tietosuoja-asetuksen ja kansallisen tietosuojalain sekä tiedonhallintalain vaatimukset on otettu huomioon sekä seulontapolitiikassa että seulontapäätösten valmistelussa. Kulttuurihistoriallisen arvon määrittelyn kriteerit päivitettiin osana seulontapolitiikan uudistamista. Niiden soveltamista analogisia aineistoja koskevassa seulontapäätösvalmistelussa jatkettiin ja laajennettiin massadigitoinnin piirissä olevien aineistojen lisäksi kunnallisten toimijoiden aineistoihin (analogisia aineistoja koskevat päätökset niiden digitoinnin jälkeisestä säilytysmuodosta).

Kansallisarkisto jatkoi sähköisen asiakirjahallinnon ja arkistoinnin kehittämis- ja ohjaustehtäviä toimivaltansa puitteissa. Neuvonta- ja ohjauspalvelua tehostettiin sähköisiä asiointikanavia keskittämällä ja toiminnan sisäisillä uudelleenjärjestelyillä. Sähke2-normi on laajasti käytössä julkisen hallinnon tietojärjestelmissä. Se on yhtenäistänyt asiakirjahallinnassa käytettyjä metatietoja ja tietorakenteita. Normin metatietomalli päivitettiin vastaamaan lainsäädännössä tapahtuneita muutoksia. Sähköisen arkistoinnin ohjeistuksen laajemman uudistamistyön suunnittelu käynnistettiin. Kansallisarkisto osallistui aktiivisesti tiedonhallintalautakunnan asianhallinnan suositusta valmistelevalle jaoston työhön.

Sähköisen arkistoinnin palvelussa otettiin kertomusvuonna käyttöön uusi valtionhallinnon organisaatioille suunnattu siirtokäyttöliittymä, jonka kautta organisaatiot voivat siirtää alkujaan digitaalisia aineistojaan ja myös itse digitoimiaan aineistoja Kansallisarkiston määrittämissä siirtorakenteissa. Samassa yhteydessä uudistettiin palvelun ohjeistus ja verkkosivut.

Kertomusvuonna vastaanotettiin seitsemän alkujaan digitaalista siirtoa neljältä eri valtionhallinnon organisaatiolta. Käynnissä oli kaikkiaan 23 eri digitaalisen aineistokokonaisuuden siirtovalmistelut. Vuoden 2021 lopussa käynnistettiin myös aiemmin Kansallisarkistoon vastaanotettujen alkujaan digitaalisten aineistojen migrointi SAPA-alustalle.

Massadigitointi

Massadigitoinnin tuotantoa laajennettiin keväällä 2021 Mikkelin keskusarkistoon, jonne toteutettiin tilamuutoksia, verkkomuutoksia sekä skannauslaitteiden hankintoja. Uudet digitoijat rekrytoitiin vaihteittain kevään ja syksyn aikana. Jatkossa massadigitoinnin tuotannon painopiste on Mikkelissä, mutta tuotanto jatkuu myös Helsingissä.

Laajentumisen myötä massadigitoinnin tuotantokapasiteetti kasvoi merkittävästi. Kertomusvuoden aikana digitoitiin valtionhallinnon organisaatioilta siirtyneitä analogisia asiakirjoja yhteensä 1 892 hyllymetriä, josta muodostui yli 29 miljoonaa digitaalista kuvatiedostoa. Niistä kaikista tehtiin myös tekstin-tunnistus OCR-tekniikalla. Tekstintunnistus mahdollistaa tekstihaut aineiston sisällöstä.

Ensimmäisten koneoppimiseen perustuvien komponenttien (sivun lukusuunnan tunnistaminen ja tyhjien sivujen tunnistaminen) liittämistä osaksi massadigitoinnin tuotantoprosessia jatkettiin.

Takautuva digitointi ja kumppanuudet

Takautuvan digitoinnin hajauttaminen Kansallisarkiston toimipaikkoihin eteni kuluneen vuoden aikana. Toimipaikkoihin (pl. Vaasa) hankittiin dokumentti- ja karttaskannerit sekä kamerapöydät.

Vapaaehtoisdigitoinnin toiminta käynnistettiin syksyn 2021 aikana Hämeenlinnassa, jossa kumppanina on Hämeenlinnan sukututkimusyhdistys ry. Turussa, jossa kumppanina toimii Suomen Sukututkimusseura ry, joulukuulle 2021 suunniteltu toiminnan käynnistys lykkääntyi koronapandemian takia. Mikkelin vapaaehtoisdigitoinnin aloittamisen aikatauluun vaikuttivat Pirttiniemenkadun mf-salin muutostyöt, jotka saatiin päätökseen joulukuussa. Joensuussa, Jyväskylässä ja Oulussa aikatauluun vaikuttivat kamerapöytätoimitusten aikataulut. Toiminnan varsinaiset käynnistämiset siirtyivät alkuvuoteen 2022, vaikka valmisteluja kumppaneiden kanssa tehtiinkin loppuvuoden aikana.

Helsingissä laiteinfra mahdollistaa pienimuotoiset maksulliset projektit, jotka liittyvät Kansallisarkistossa säilytettävien aineistojen maksulliseen digitointiin. Maksullisia projekteja toteutettiin Postimuuseon, Juhani Härmän säätön sekä Mechelin-projektin kanssa.

Runas kaksivuotista käynnistynyttä digitoinnin tuotantojärjestelmien muutosta sekä muiden tietojärjestelmien (AHA, Astia) muutokset vaikuttivat edelleen takautuvan digitoinnin toimintaan. Uusi tuotantojärjestelmä on otettu käyttöön, mutta aivan kaikkea digitoitavaa ei ole saatu reaaliaikaisesti vietyä järjestelmään johtuen Digitaaliarkiston migraatiosta sekä siitä, että kaikki skannerit eivät tuota suoraan valmiita siirtopakettia. Tuotantoprosessin tiedostosiirron automatisointi on käynnissä, mutta se ei valmistunut vuoden 2021 aikana.

Kertomusvuoden aikana digitoitiin takautuvasti noin 9,3 miljoonaa tiedostoa, joista virkadigitoinnin osuus oli 35,5 % ja kumppanuusdigitoinnin osuus 47,5 %. Maksullisen vastaanoton digitoinnin osuus oli 15,9 %, maksullisen takautuvan digitoinnin osuus 0,3 % ja vapaaehtoisdigitoinnin osuus 0,6 %.

Metatietotyön keskeisin tavoite on ollut AHAAn käyttöönotto ja siihen liittyvien koulutusten toteutus.

Konservointi jatkaa kulttuurihistoriallisen arvonmäärittämisen tarkentamista konservoinnin tarpeisiin. Tavoitteena on määrittää Kansallisarkiston kulttuurihistoriallisiksi aiemmin määritetyistä aineistoista 2–5 % sellaisiksi, joiden säilyvyydestä ja kunnosta konservointi erityisesti huolehtii.

Aineiston vastaanotto

Kansallisarkisto linjasi 3.12.2020, ettei se enää ota valtionhallinnosta vastaan analogisia aineistoja, vaan ne on digitoitava ennen siirtoa Kansallisarkistoon. Poikkeuksena ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat analogiset asiakirjat. Linjaus tukee hallitusohjelman ja digitaalisen tutkimusprosessin tavoitteita. Digitaalisen tiedon uudelleenkäyttöarvo on moninkertainen analogiseen tietoon verrattuna. Linjausta vastaava siirtomääräys tuli voimaan kertomusvuonna 1.6.2021.

Viranomaisarkistojen vastaanoton toteutuma oli yhteensä 3 826 hyllymetriä. Helsingissä ja Mikkelin keskusarkistossa tehtyjen säilytystilan parannusten ansiosta Kansallisarkiston säilytystilan kokonaiskapasiteetti kasvoi lähes 960 hyllymetriä. Kertomusvuoden lopussa vapaana olevaa säilytystilaa oli yhteensä vajaat 44 hyllykilometriä.

Massadigitoinnin tiekarttaan kuuluvan analogisen aineiston etupainotteista vastaanottoa maksullisen säilytyksen ja tietopalvelun piiriin jatkettiin. Aineistoa vastaanotettiin pääasiassa Mikkelin keskusarkistoon. Massadigitoinnin tiekartan ulkopuolelle rajattua analogista viranomaisaineistoa vastaanotettiin ensisijaisesti maksullisena palvelutoimintana.

Vuoden 2021 aikana toteutettiin useita Kansallisarkiston eri toimipaikkojen välisiä ja sisäisiä aineistosiirtoja säilytystilakorjauksista, maksullisesta palvelutoiminnasta, takautuvasta- ja massadigitoinnista sekä yleisestä tilankäytön tehostamisesta johtuen. Sisäisiä aineistosiirtoja toteutettiin yhteensä 5 400 hyllymetriä. Analogiseen pysyvään säilytykseen vastaanotettavan viranomaisaineiston määrä koostui pääasiassa Kansallisarkiston seulontapäätöksien mukaisista analogisessa muodossa säilytettävistä kulttuurihistoriallisesti arvokkaista aineistoista sekä yksityisten tai muiden kuin viranomaisten haltuun päätyneistä aineistoista. Analogisen aineiston tiekartan ylläpitoa jatkettiin yhteistyössä massadigitoinnin kanssa.

Aineistojen käsittelyyn liittyvä maksullinen palvelutoiminta kasvoi arvioitua enemmän. Samalla tähän toimintaan osallistuvien toimipaikkojen määrä laajeni viiteen (Helsinki, Jyväskylä, Joensuu, Mikkelin, Turku). Vuoden aikana solmittiin seitsemän uutta maksullisen palvelutoiminnan viranomaissopimusta. Käynnissä oli kahdeksan projektia, joista neljä valmistui vuoden loppuun mennessä. Muut käynnissä olevat projektit jatkuvat suunnitellusti 2022. Maksullisen palvelutoiminnan tulokertymä oli yhteensä 1 081 000 euroa, josta maksulliset järjestämis- ja digitoitiprojektit kattoivat noin 530 000 euroa ja aineistojen maksullinen säilyttäminen noin 551 000 euroa.

Kertomusvuoden aikana jatkettiin digitaalisten yksityisarkistojen vastaanoton pilotointia. Strategian mukaisesti yksityisarkistojen vastaanotossa siirrytään digitaalisten aineistojen vastaanottoon lähivuosina. Analogisessa muodossa yksityisarkistoja otettiin vastaan 149,7 hm. Tulostavoite ei tältä osin täytynyt, koska resursseja käytettiin pilotointiin ja koronavirusepidemia heijastui luovutusten siirtymisenä. Aineistojen vähäisempään luovutusmäärään vaikutti myös se, että Kansallisarkisto edellyttää nykyisin luovuttajan saattavan aineiston luovutuskuntoon ja toimittavan olennaiset metatiedot luovutuksen yhteydessä.

Proaktiivinen aineistonhankinta on keskeinen lähestymistapa kehitettäessä digitaalisten yksityisarkistojen vastaanottoa. Tavoitteena on laajentaa systemaattista ja ennakoivaa aineistonhankintaa uusiin toimijoihin. Vuonna 2021 proaktiivista toimintamallia esiteltiin valtakunnallisille yhteisötoimijoille ja yhteisöarkistojen luovuttajia koulutettiin. Kansallisessa hankintapoliittisessa työnjaossa, jota valmistauduttiin laajentamaan vuonna 2022, oli mukana 25 arkistoa ja muuta organisaatiota.

Aineiston digitaalinen hallinta

Astia-palvelun pilottiversio otettiin käyttöön elokuussa 2020. Täysimittaisen käyttöönoton valmistelua jatkettiin muun muassa Aarre-migraation, Astian käyttöönoton ja muiden liittyvien järjestelmien integrointien valmistelulla. Uudistettu Astia-palvelu avattiin asiakkaiden käyttöön rajoitettusti tammikuussa 2022.

Kuvailun kehittäminen organisoitiin vuoden 2020 alussa Kansallisarkiston kuvailun kehittämisen ryhmäksi, joka on toiminut aktiivisesti Kansallisarkistossa palveluiden ja tietojärjestelmien kehittämisen tukena. Lisäksi ryhmän jäseniä osallistui jo vakiintuneeseen KAM-sektorin kuvailun kehittämisen yhteistyöhön. Kansallisarkisto ei ole enää osallistunut ICA:n EGAD-työhön, koska EGAD:n työ ei ole edennyt suunnitellulla tavalla.

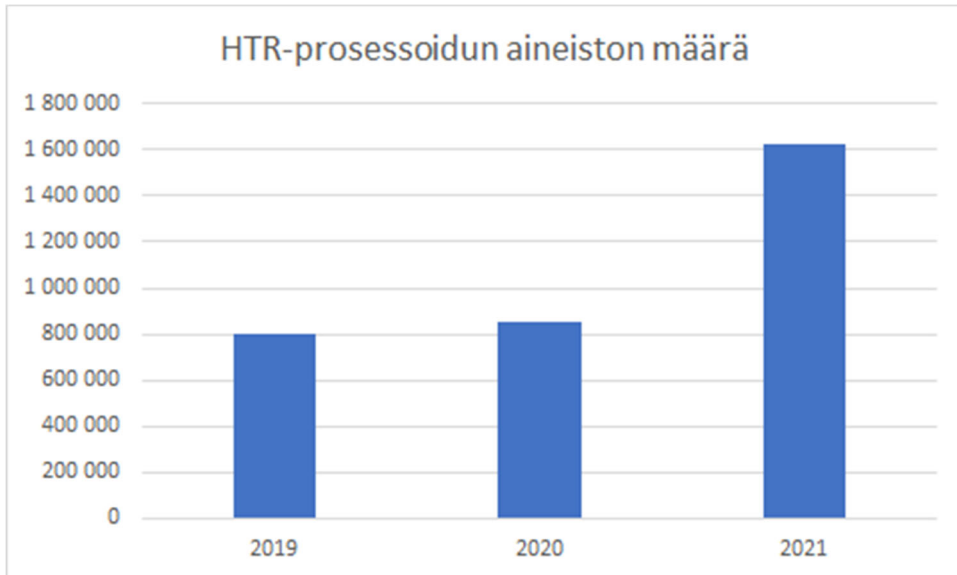
Digitaaliarkiston migraatio SAPA-tuotteen hallinnoinnin piiriin toteutettiin kokonaisuudessaan vuoden 2021 aikana. Digitaaliarkiston migraatiossa siirrettiin yhteensä 497 967 arkistoyksikköä, jotka muodostivat 78 189 766 tallekappaletiedostoa. Migraation yhteydessä tekstintunnistettiin OCR-menetelmällä 15 727 395 kuvatieidostoa. Käyttökappaleita SAPAn hallintaan generoitiin 172 106 927. Konversioiden avulla Digitaaliarkistosta KP-PAS-palveluun migroitujen tallekappaleiden vaatima tallennuskapasiteetti pienentyi yhdestä petatavusta 222 teratavuun. Käyttökappaleiden vaatima tallennuskapasiteetti SAPAssa on 142 teratavua. Jälkimigraatioon jäi erinäisistä puutteista ja virheistä johtuen 1633 arkistoyksikköä (0,33 %).

Vuoden 2021 lopussa SAPA-tuotteen hallinnoinnin piirissä oli 571 858 arkistoyksikköä. Aineistoa on SAPAssa 211 teratavua (käyttökappaleet) ja KP-PAS-palvelussa 301 teratavua (tallekappaleet).

Kertomusvuoden lopulla käynnistyi Kansallisarkiston, Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu – XAMKin, Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkisto ELKAN ja Disc Oy:n yhteishanke Digitaalisten aineistojen laadun ja käytettävyyden parantaminen tekoälyavusteisesti. Hanke sai Euroopan aluekehitysrahastolta Etelä-Savon maakuntaliiton myöntämän rahoituksen kahdeksi vuodeksi.

Hankkeen tavoitteena on löytää tekoälyä hyödyntäen ratkaisuja muistiorganisaatioiden digitaalisten aineistojen laadun ja käytettävyyden kehittämiseksi. Hanke liittyy Kansallisarkistossa erityisesti massa-digitoitujen aineiston käytettävyyden kehittämiseen.

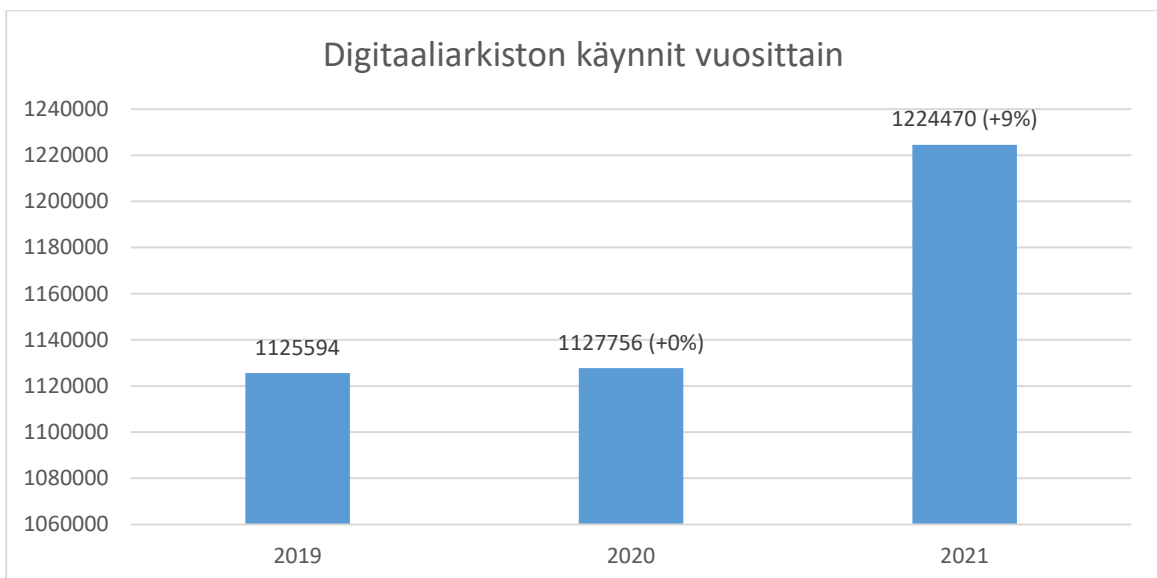
Käsinkirjoitetun tekstin automatisoitua tunnistamista jatkettiin renovoitujen tuomiokirjojen raastuvanoikeuksien ja kihlakunnanoikeuksien pöytäkirjojen tekstintunnistuksella. Vuoden 2021 aikana prosessoitiin 1,62 miljoonaa kuvaa. Määrä on lähes kaksinkertainen vuoteen 2020 verrattuna, koska rahoitusta voitiin kohdentaa prosessointiin enemmän kuin aikaisempina vuosina. Tuomiokirjahaku-palvelussa oli vuoden 2021 lopussa 3,2 miljoonaa sivua tunnistettua tekstiä käyttäjien selattavissa ja haettavissa. Samalla valmisteltiin myös Tuomiokirjahauun päivitystä aineistomäärän kasvun takia ja palvelun käytettävyyden parantamiseksi. Uusittu palvelu julkaistaan maaliskuussa 2022.

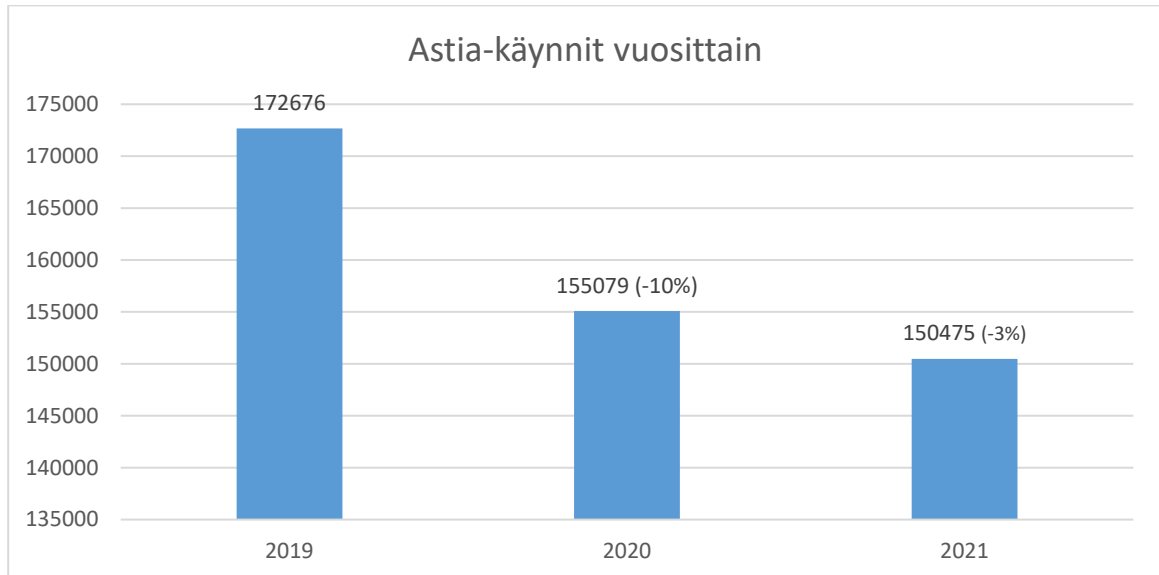
Kuva 2. HTR-prosessoidut aineistomäärät vuosittain 2019–2021.

Aineiston käyttöön saattaminen

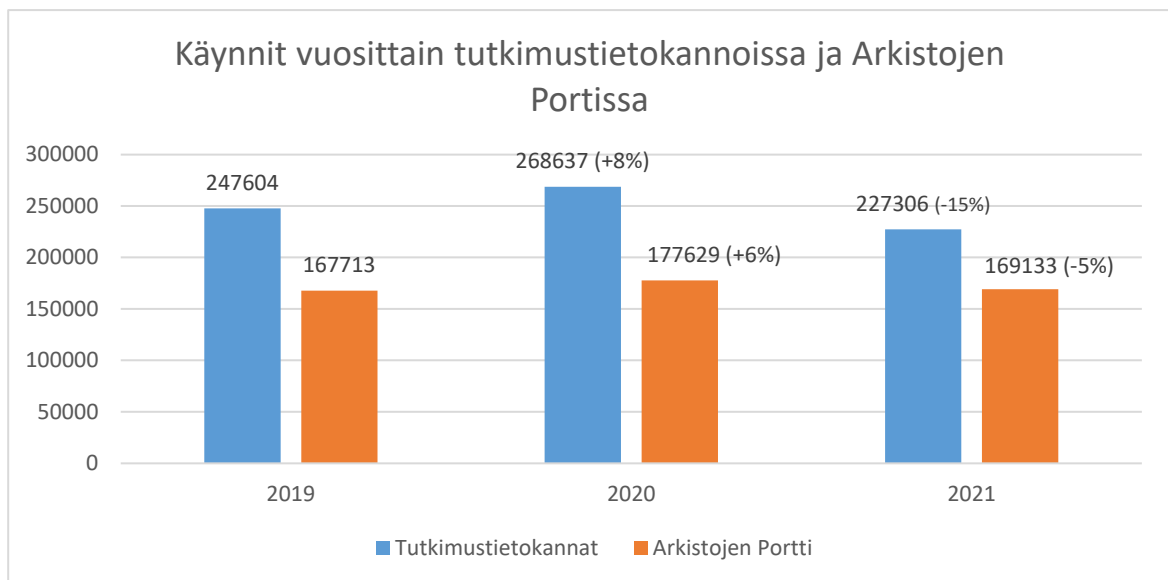
Digitaalisten palveluiden käyttö kehittyi vuonna 2021 ristiriitaisesti. Laajimman digitaalisen aineiston sisältävän Digitaaliarkiston käyttö kehittyi positiivisesti (käynnit +9 %), mutta esimerkiksi tutkimustietokantojen ja aineiston käyttöön opastavan Arkistojen Portin käyntimäärät laskivat kertomusvuonna (käynnit -15 % ja -5 %). Tutkimustietokantojen käyntien lasku johtuu käytännössä vain Suomen sodissa menehtyneet 1939–1945-tietokannan käytön vähentymisestä, jota selittää lähes vastaavan tietosäällön saatavilla olo Sotasampo-palvelussa. Jos menehtyneiden tietokanta jätetään huomiotta, tutkimustietokantojen käynnit lisääntyivät (+20 %). Myös Astia-verkkopalvelun käynnit vähenivät vuonna 2021 (käynnit -3 %), mitä voi selittää sen ensisijainen rooli analogisen aineiston tilaamisessa ja koronaepidemian vaikutukset.

Kuva 3. Digitaaliarkiston käyntien kehittyminen vuosina 2019–2021

Kuva 4. Astian käyntien kehittyminen vuosina 2019–2021

Kuva 5. Kaikkien tutkimustietokantojen ja Arkistojen Portin käyntien kehittyminen vuosina 2019–2021

Osa Kansallisarkiston toimipaikkojen tutkijasaleista oli suljettu joulukuun alusta 2020 alkaen aluehallintoviranomaisten määräämien kokoontumisrajoitusten vuoksi. Tammikuussa 2021 suljettuna olleet tutkijasalit avattiin rajoitetuilla paikkamäärillä niin, että asiakkaiden oli mahdollista varata tutkijapaikka etukäteen. Tällä menettelyllä tutkijasalipalveluita voitiin ylläpitää sekä tarjota asiakkaille ja henkilökunnalle terveysturvallinen työympäristö. Myös takautuvan digitoinnin vapaaehtoistyöntekijöille taatiin mahdollisuus työskentelyyn asiakastiloissa. Pidennettyjä ilta-aukioloaikoja ei toteutettu rajoitetun palvelun aikana.

Tutkijasaleissa kävi vuoden aikana 12 506 asiakasta (edellisenä vuonna 15 584) Tutkijasaleihin toimitettiin 43 628 asiakirjaa (edellisenä vuonna 40 653).

Rajoitettu aukiolo satoi asiakaspalvelun henkilökuntaa kaikissa toimipaikoissa. Osittain asiakaspalvelun voimavaroja voitiin kohdistaa tietopyyntöihin ja AHJ-mittauksiin. Tämä edisti myös osaamisen kehittämistä.

Tietopyyntöjä käsiteltiin Kansallisarkistossa vuoden 2021 aikana yhteensä 33 744. Näistä massadigitoinnin osuus oli 6 % (2 071 tietopyyntöä). Vuoteen 2020 verrattuna tietopyyntöjä oli 6 145 enemmän.

Kuten edellisenäkin vuonna on julkisoikeudellisista tietopyynnöistä 98 % käsitelty lainsäädännön edellyttämissä määrärajoissa tai asetetuissa tavoiteajoissa (asiakirjojen perusteella laaditut todistukset). Kaikkien tietopyyntöjen osalta määrääjat ja tavoiteajat on saavutettu 81-prosenttisesti. Tämä on 3 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Tietopyyntöjen toimipaikkariippumaton käsittely on lisääntynyt edelliseen vuosiin verrattuna, kun 64 % (v. 2020: 58 %) toimipaikkariippumattomista tietopyynnöistä käsitellään muualla kuin siellä, missä alkuperäistä aineistoa säilytetään. Esimerkiksi ajoneuvotietojen osalta toimipaikkariippumattomia tietopyyntöjä on 95 % ja sukuselvitysten osalta 46 %.

Sähköisen asioinnin osuus tietopyynnöistä on ollut 78 %, joten tavoite (75 %) on saavutettu ja jonkin verran myös ylitetty. Sähköisesti saapuneista tietopyynnöistä Astian osuus on 58 % ja sähköpostin osuus 42 %. Vuoden 2021 aikana otettiin käyttöön robotti, joka kerää suurimman osan niistä laskutus-tiedoista, joita laskuttajien on aikaisemmin pitänyt kerätä manuaalisesti asiankäsittelyjärjestelmästä.

Tietopyyntöpalvelussa on kuluneen vuoden aikana lisätty sähköpostin käyttöä sekä kopioiden että todistusten lähettämisessä. Tätä ovat edesauttaneet sähköpostin käsittelystä tietopalvelussa annettu ohje sekä sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto asiakkaalle lähetetyssä todistuksessa.

Vuoden 2021 aikana on arvioitu tuotehinnoitteluun sopivat tietopyyntötyypit sekä määritelty niille keskimääräiset kopiomäärät ja tuotehinnat. Samassa yhteydessä on päivitetty uuden Astian tietopyyntölo-makkeet. Tuotehinnoittelu on otettu käyttöön 1.1.2022 siihen soveltuvien tietopyyntöjen osalta riippumatta siitä, millä tavoin tietopyynnot tulevat vireille. Lisäksi sivuperusteisten kopioiden hinnoittelua on yksinkertaistettu. Vuoden 2021 aikana aloitettiin verkkomaksamisen käyttöönottoprojekti.

Vuoden 2021 aikana on käynnistetty kantakorttiprojekti, jossa on suunniteltu sota-ajan kantakorttien tietopyyntöpalveluprosessin yhdistämistä takautuvaan digitoinnin prosessiin.

Kertomusvuonna tuettiin useita tutkimushankkeita HTR-teknologian hyödyntämisessä. Helsingin yliopiston historian oppiaineen kanssa järjestettiin yhteisiä työpajoja arkiston aineistojen hyödyntämisestä. Karjala-tietokannan kehittämiseksi järjestettiin useita asiakastyöpajoja. Tietokantapalvelu on valmis julkaistavaksi alkuvuodesta 2022.

AHAA-palvelu otettiin käyttöön keväällä 2019. Sitä käytti kertomusvuonna 2021 viisi valtionapuarkistoa ja Musiikkiarkisto. AHAA-palvelun tehtäviä hoidettiin Kansallisarkistossa opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä erillisrahoituksella vielä vuonna 2021. Rahoitusmuutoksen vuoksi AHAA-palvelusopimukset irtisanottiin ja palvelun tuottaminen organisoitiin uudelleen vuoden 2022 alusta alkaen. Vuoden 2022 aikana valmistellaan uudet palvelusopimukset kahden asiakkaaksi jäävän palvelun käyttäjäorganisaation kanssa.

Kansallisarkisto/Saamelaisarkisto on yhteistyössä Lapin, Oulun ja Uumajan yliopistojen sekä Norjan Saamelaisarkiston kanssa toteuttanut Euroopassa sijaitsevien saamelaisaineistojen Nuohtti-hakupalvelun, joka avataan vuoden 2022 alkupuolella. Hakupalvelu siirtyy Interreg-rahoitetulta Digital Access to Sámi Heritage Archives -hankkeelta Suomen, Ruotsin ja Norjan Kansallisarkistojen yhteiseen ylläpitoon.

Kertomusvuonna oli käynnissä Interreg-rahoitettu Arctic Indigenous Desing Archives II -projekti (AIDA II), jonka tavoitteena on luoda arkistoille uusia palvelu- ja toimintamalleja tekemällä yhteistyötä duojäreiden eli saamen käsityöläisten ja taiteilijoiden sekä tutkijoiden ja saamelaisyhteisön muiden kulttuurivaikuttajien kanssa. Hanke järjesti kertomusvuonna mm. työpajoja ja konferenssin sekä kehitti hankkeen verkkosivustoa ja pedagogista aineistoa. Projektin vastuullisena johtajana toimii Ájtte-museo Ruotsin Jokkmokkissa ja sen kumppanina toimi Sámi allaskuvla Norjan Koutokeinosta. Projekti päättyi syyskuussa 2022.

Kansallisarkisto hankkii Venäjältä opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoituksella digitaalisia kopioita Suomea koskevista arkistoaineistoista. Keskitetty hankinta tukee yliopistoissa tehtävää Venäjä-tutkimusta, parantaa aineistonhankinnan kansallista koordinaatiota ja tehostaa aineistojen saatavuutta.

Vuoden 2021 loppuun mennessä Kansallisarkisto on solminut 61 yhteistyösopimusta useiden arkistojen kanssa Venäjällä, Valko-Venäjällä, Kazakstanissa, Georgiassa, Armeniassa, Azerbaidzhanissa ja Ukrainassa. Vuoden 2021 hankintoja varten tehtiin kartoitustyötä yhteensä seisemässä arkistossa. Kertomusvuonna hankittiin 25 670 digitaalista kopiota.

Huhtikuussa 2021 valmistui Hennalaan sisällissodan aikana haudattuja koskeva arkistoselvitys valtioneuvoston kanslian rahoittamana. Suomalaiset Venäjällä -tutkimushanke eteni hankesuunnitelman mukaisesti. Suuren suosion saavuttanut joukkoistaminen on edistänyt tutkimushankkeessa luotavan tietokannan tietosisällön tuottamista huomattavasti.

Näyttelyt ja ryhmäesittelyt

Kansallisarkisto edistää tunnettuuttaan aktiivisella viestinnällä ja osallistumalla erilaisiin tapahtumiin. Tammikuun Tieteiden yö järjestettiin virtuaalisesti. Turun kirjamesseilla ja Tampereen K-50-tapahtumassa Kansallisarkistolla oli oma osasto.

Toukokuussa 2021 avattiin Kansallisarkiston ja 100 vuotta täyttäneen Ehrensvärd-seuran tuottama Suomenlinna – Kolmen valtakunnan linnoitus -näyttelykokonaisuus ja julkaistiin kaksikielinen näyttelyn nimeä kantava kirja.

Kesäkuussa julkistettiin ulkoministeriön kustantama Suomen ja Maghreb-maiden historiallisia ja nykyisiä suhteita esittelevä laaja arabian- ja ranskankielinen runsaasti kuvitettu posterinäyttely, jota Maghreb-maiden suurlähetystöt kierrättävät omien suunnitelmiensa mukaisesti.

Syyskuussa avattiin Hämeenlinnan toimipaikassa Kosygin Kekkonen – ajaton ystävyys -valokuvanäyttely.

Kansallisarkistoon tutustui vuoden aikana 40 ryhmää (63 ryhmää vuonna 2020).

Heraldinen toiminta

Kansallisarkiston yhteydessä toimii heraldinen lautakunta, johon kuuluu 13 jäsentä. Lautakunnan jäsenet edustavat heraldiikan tutkimusta, heraldista suunnittelua sekä historian ja hallinnon asiantuntemusta. Lautakunta ei kokoontunut vuoden 2021 aikana. Kansallisarkisto antoi kertomusvuonna seitsemän heraldista lausuntoa., jonka lisäksi keväällä 2021 julkaistiin uusi Europeana Heraldica -verkkopalvelu.

Valtionapuviranomaisena toimiminen

Kansallisarkisto myönsi vuodelle 2020 lakisääteistä pysyväisluonteista valtionavustusta yhteensä 5 633 000 euroa. Avustuksen myöntäminen perustuu tähän tarkoitukseen Kansallisarkistolle osoitettuun määrärahaan sekä yksityisten arkistojen valtionavusta annettuun lakiin (1006/2006). Avustus jakautui seuraavasti:

Taulukko 5; Myönnetyt valtionavustukset 2021

Avustuksen saaja	2021
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ry	1 718 000
Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkisto sr	975 500
Työväen Arkiston Säätiö sr	703 500
Svenska litteratursällskapet i Finland rf (Helsingin toimipiste)	658 700
Yhteiskunnallinen Arkistosäätiö sr (Kansan Arkisto)	517 100

Porvarillisen Työn Arkiston Säätiö sr	194 000
Keskustan ja maaseudun arkiston säätiö sr	198 200
Toimihenkilöarkistoyhdistys ry	211 500
Suomen Urheilumuseosäätiö sr (Suomen Urheiluarkisto)	183 000
Svenska arkivföreningen rf (Svenska centralarkivet)	163 000
Tasavallan Presidentin Arkistosäätiö sr (Urho Kekkosen arkisto)	110 500
<i>Yhteensä</i>	5 633 000

Yksikään arkisto ei hakenut kertaluonteista avustusta vuonna 2021. Vuoden 2020 avustuksia perittiin takaisin Yhteiskunnalliselta Arkistosäätiöltä (Kansan Arkisto) 34 113,69 euroa ja Suomen Urheilumuseosäätiöltä (Suomen Urheiluarkisto) 1 273,63 euroa.

Valtionavustusprosessia kehitettiin edelleen opetus- ja kulttuuriministeriön linjausten mukaisesti tarkentamalla ohjeistusta. Syksyllä 2021 toteutettiin vuonna 2019 aloitetun käytännön mukaisesti tarkastus yhteen valtionapuarkistoon. Vuoden 2020 tarkastukseen sisältyvä vierailu kyseiseen valtionapuarkistoon ei toteutunut koronavirusepidemian vuoksi vielä vuonna 2021.

Sisäiset palvelut

Henkilöstö ja yhdenvertaisuus

Henkilöstöasioissa vuotta 2021 leimasivat koronapandemian pitkittyminen, toimintakulttuurin muutoksen vauhdittaminen ja hyvinvoinnin kehittäminen. Laaja hybridityö vakiintui monissa Kansallisarkiston toiminnoissa. Korona haastoi hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja jaksamista. Yhdessä-ohjelma toimi työkaluna koko organisaation yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen vahvistamisessa. Kansallisarkistossa ei syntynyt sairastumisaaltoja tai tartuntaketjuja.

Runsa eläköityminen ja aktiivinen hanketoiminta lisäsivät henkilöstötarpeita. Vuonna 2021 toteutettiin yhteensä 51 rekrytointia. Perehdytystä kehitettiin ja Kansallisarkistossa otettiin käyttöön eOppivaan laadittu perehdytyskurssi.

Esihenkilötyötä tuettiin aloittamalla esihenkilöiden kuukausittaiset kokoontumiset. Esihenkilöfoorumi on yhteistyön, tiedon jakamisen, oppimisen ja esihenkilötyön erikoiskysymysten alusta. Loppuvuodesta esihenkilöille järjestettiin ryhmäcoachingia valmentavan työotteen tueksi.

Kansallisarkiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä toteutettiin aktiivisesti. Sukupuolijakauma on Kansallisarkistossa tasainen, eikä sukupuolista häirintää ole havaittu. Muuta epäasiallista käytöstä on havaittu. Arkistolaisia kannustetaan tuomaan tapauksia rohkeasti esiin, jotta ne voidaan selvittää. Tilastot osoittavat miesten palkkatason naisia suuremmaksi erityisesti korkeammassa palkkaryhmissä. Osa-aikatyötä tekevät ovat lähes poikkeuksetta naisia.

Kansallisarkiston varhaisen tuen malli sisältää toimintaohjeet häirinnän, seksuaalisen häirinnän, epäasiallisen kohtelun sekä työsyönnän tilanteisiin. Esihenkilöitä kannustettiin ja autettiin mallin soveltamisessa. Esihenkilöille järjestettiin myös valmennusta haastavien tilanteiden kohtaamiseen. Kansallisarkisto seuraa yhdessä työterveyshuollon kanssa sairauspoissaoloja ja ilmoittaa esihenkilöille, kun sovitut varhaisen tuen tarjoamisen rajat ylittyvät.

Ikääntyvän henkilöstön tueksi käynnistettiin Senioriosaaja 62+ -ohjelma, jossa muutaman kerran vuodessa tarjotaan senioriosaajille mahdollisuus kokoontua, verkostoitua ja keskustella ulkopuolisen asiantuntija-alustajan kanssa.

VMBaro-työtyytyväisyyskysely osoitti toisena vuonna peräkkäin selvää nousua kaikilla osa-alueilla.

Viestintä

Kansallisarkiston viestintä painottui vuonna 2021 digitaaliseen viestintään ja uusien viestintäkanavien käyttöönottoon. Vuoden aikana lanseerattiin arkiston podcast-kanava Arkistopodi ja julkaistiin ensimmäinen, joulupukin kirjearkiston aineistoja esittelevä jakso.

Tapahtumaviestintä siirtyi hybridi-aikaan. Tammikuussa järjestetyn Tieteiden yön luennot pidettiin yksinomaan verkossa ja toukokuussa avatun Suomenlinna – Kolmen valtakunnan linnoitus -näyttelyn avajaiset järjestettiin rajatusti paikan päällä ja suurelle yleisölle verkkotapahtumana.

Markkinoinnissa keskityttiin arkiston digitaalisiin palveluihin, kuten uusiin tietokantapalveluihin sekä Suomalaiset Venäjällä – hankkeen Zooniverse-joukkoistamispalveluun.

Sisäisessä viestinnässä vuoden merkittävin uudistus oli Aitta-intranetin siirtyminen uudelle tekniselle alustalle. Samalla uudistettiin myös intran rakenne ja sisällöt.

ICT

Valtorin tarjoamien palveluiden käyttöönottoa jatkettiin vuonna 2021. Käyttöönotot keskittyivät verkkoinfrastruktuuriin, käyttäjähallinnan ja viestintäratkaisujen kehittämiseen. Osana käyttöönottoja luotiin myös uusi asiakasverkko fyysisissä toimipisteissä vierailuille.

Palvelinpuolella parannettiin laiteturvaa ja riskienhallintaa laajentamalla huoltosopimusten kattavuutta ja päivittämällä palvelininfrastruktuuria.

Toimitilat

Toimitilapalvelujen kiinteistöjen ylläpidon ja korjaushankkeiden läpiviemisen tavoitteet toteutuivat hyvin. Vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa toimipaikkojen kanssa vahvistettiin toimipaikkakäynneillä ja virtuaalitapaamisilla. Työympäristön kehittäminen käynnistyi pilottihankkeella, jossa Rauhankadun toimipisteeseen luotiin yhteisöllisyyttä ja hybridityötä tukevia tiloja.

Kansallisarkiston toimitilaverkoston strateginen tarkastelu yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa sekä Kansallisarkiston oman toimitilastrategian valmistelu käynnistyi loppuvuodesta. Vuokrasopimusten sekä vastuunjakotaulukoiden yhtenäistäminen ja uudistaminen on käynnissä. Toimitilapalvelut siirtyi tietopalvelun palvelualueelle vuoden 2022 alussa osana toimitilakysymyksen strategisen painoarvon lisääntymistä.

Kansallisarkiston sisäilmamallin rakentaminen käynnistyi.

Riskienhallinta ja turvallisuus

Riskienhallintaa kehitettiin Kansallisarkiston turvallisuusstrategian ja riskienhallintapolitiikan mukaisesti osana keskeisiä toiminnan ja talouden prosesseja. Keskeisenä tavoitteena oli kokonaisturvallisuuden ja turvallisuuskulttuurin kehittäminen.

Turvallisuusvastuita selkeytettiin ja prosesseja sekä ohjeita uudistettiin. Henkilöstölle järjestettiin turvallisuus- sekä virkamiesosaamisen koulutusta. Toimipaikkakohtaisia ensiapuvalmiuksia kohotettiin koulutuksin. Toimitilaturvallisuuden parantamista jatkettiin yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa.

Tietosuoja- ja tietoturvaohjeistusta sekä -prosesseja parannettiin. Kansallisarkiston osoitusvelvollisuutta parantava ja tietosuojavastaavan tehtävää tukeva tietosuojarekisteri otettiin käyttöön. Tietosuojavaltuutetulle tehtiin kaksi ilmoitusta tietosuojan vaarantumisesta. Tietosuoja-asiantuntijaryhmä jatkoi työtään. Kansallisarkisto osallistui kansalliseen digitaalisen turvallisuuden Taisto21-harjoitukseen. Tietosuoja-vastaava ja tietoturva-vastaava raportoivat Kansallisarkiston johdolle.

Työturvallisuutta edistettiin suojavälinehankinnoin pandemiaan liittyen sekä ohjeistamalla henkilöstöä, asiakkaita ja palveluntarjoajia. Pandemiatilannetta seurattiin jatkuvasti ja ohjeistusta päivitettiin vastuuviranomaisten ohjeiden mukaisesti. Kansallisarkiston häiriötilajohtoryhmä kokoontui viikoittain toukokuun loppuun asti. Kansallisarkiston työterveyspalveluntarjoajan toteuttamien työpaikkaselvityksien jatkotoimenpiteinä toteutettiin riskienkartoitusta yhdessä työsuojelun toimijoiden kanssa.

Tuotteiden johtaminen

Kertomusvuoden aikana tietojärjestelmäkehitys organisoitiin uudelleen ja tietojärjestelmiä ryhdyttiin nimittämään tuotteiksi. Helmikuussa julkaistu tuotekäsikirja ohjaa tuoteomistajia ja tuotteiden kehittämistä. Samalla tuotteille nimettiin ohjausryhmät, joiden tehtävänä on laatia ohjaamalleen tuotteelle visio. AHAAn ja SAPAn tuotevisiot valmistuivat. Myös tuotteiden ja CSC:n välinen yhteistyö on tiivistynyt.

Kestävä kehitys

Kansallisarkiston toiminnan kädenjälki on vahvasti kestävän kehityksen mukaista. Kansallisarkisto edistää toiminnallaan kansalaisyhteisön toimintamahdollisuuksia, yksilöiden osallisuutta, kykyä uudistaa yhteiskuntaa sekä ennen kaikkea kansalaisten luottamusta viranomaisiin. Sähköiseen toimintatapaan siirtyminen vahvistaa toiminnan kestävyyttä.

Kertomusvuonna edettiin Kansallisarkiston ensimmäisen kestävän kehityksen suunnitelman mukaisesti ja vahvistettiin viraston SDG-tavoitteet osana vastuullisuusraportoinnin käyttöönottoa. Kestävä kehitys otetaan huomioon kaikessa päätöksenteossa, ja sitä johdetaan osana Kansallisarkiston ohjauksen normaaleja prosesseja. Henkilöstölle vahvistettiin henkilökohtaiset kestävän kehityksen tavoitteet. Kestävää kehitystä edistettiin yhdessä muiden kulttuurialan viranomaisten kanssa Kestävät virastot -hankkeessa.

Talouspalvelut

Talouden suunnittelun, seurannan ja ennakkoinnin kehittäminen olivat talouspalveluiden keskeisiä kehittämistoimia vuonna 2021. Seurantaa pyritään kehittämään edelleen ennakoivampaan suuntaan ja siksi talouspalvelut on jatkossakin mukana valtion johdon raportoinnin kehittämisverkoston toiminnassa.

Cloudia-järjestelmän käyttöä laajennettiin ottamalla sopimushallintaosio käyttöön vuoden 2021 lopussa. Sopimushallintaosion integraatio asiakirjahallintajärjestelmään toteutetaan vuoden 2022 aikana. Sopimushallinnan ja hankintojen koordinoimisen kehittämistä jatketaan edelleen.

Kansallisarkiston hinnasto ja maksuasetus päivitettiin. Uusi hinnasto tuli voimaan vuoden 2021 alussa.

Kansallisarkiston myyntilaskutusprosessia automatisoitiin ja tehostettiin ottamalla käyttöön robotti laskutus-Excelin täyttämässä.

6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Taulukko 6; Henkilöstövoimavarat 2021

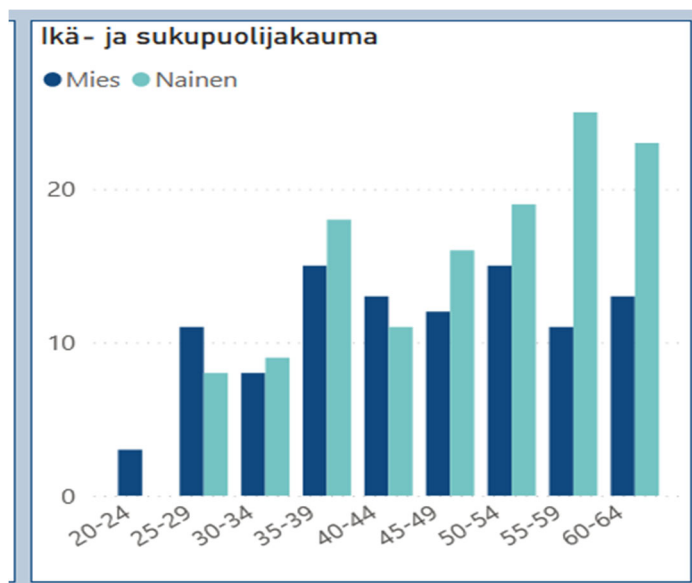
Indikaattori	Tavoite 2021 (tulossopimuksesta)	Toteuma 2021
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	$\geq 3,7$	3,61
Sairauspoissaolot (pv/htv)	< 8	5,9
Henkilötyövuodet (htv)	222	225

Koulutuspäivät (tpv/htv)	2,1	0,8
Johtaminen (VMBaro johtajuusindeksi)	>=3,6	3,5

Henkilöstövoimavarat

Vuonna 2021 Kansallisarkistossa toimi henkilötyövuosissa mitattuna yhteensä 225 henkilöä. Nousua vuoteen 2020 oli 20 henkilötyövuotta. Noususta 6 henkilötyövuotta johtuu Suomalaiset Venäjällä -hankkeesta. Naisten osuus henkilöstöstä oli 56 % ja miesten 44 %. Vakinaisen henkilöstön osuus on pysynyt samalla tasolla jo muutaman vuoden ja oli nyt 69 %. Määräaikaisen henkilöstön suuri osuus selittyy määräaikaisella rahoituksella toteutettavien projektien ja hankkeiden suurella määrällä.

Eläköityminen on yhä voimakasta. Vuonna 2021 eläkkeelle jäi 10 henkilöä. Kansallisarkiston ikäpyramidi on edelleen selkeästi painottunut vanhimpiin ikäluokkiin. Jakauman tasoittuminen on käynnissä.

Kuva 6: Kansallisarkiston vuoden 2021 ikä- ja sukupuolijakauma

Vuonna 2020 aloitettua Kansallisarkiston Senioriosaaja 62+ -ohjelmaa jatkettiin. Tavoitteena on tukea senioriosaajia, heidän eläköitymistään sekä osaamisen siirtymistä. Senioriosaajille järjestettiin teemataapaamisia Kevan, Ikäinstituutin sekä Marttojen kanssa. Lisäksi Pihlajalinnan työterveyshoitaja piti senioreille suunnatun katsauksen syksyllä 2021 toteutetusta terveystarkastuksesta.

Varhaisen tuen mallin käyttöä aktivoitiin.

Sairauspoissaolot

Vuonna 2021 sairauspoissaolon työpäiviä kertyi keskimäärin 5,9 per henkilötyövuosi. Tässä on merkittävä, noin 30 prosentin lasku edelliseen vuoteen. Sairauspoissaolojen lasku näkyy koko valtionhallinnossa ja laajemminkin suomalaisessa työelämässä. Laskuun vaikuttaa varmasti selkeästi parantunut käsihygieniat ja oireisena kotiin jääminen – toimintamallit, jotka korona-aikana ovat tulleet vallitseviksi käytännöiksi.

Organisaatiota kuormittivat edelleen yksittäisten henkilöiden pitkät sairauspoissaolot. Keskimäärin sairauspoissaolojen kesto on laskenut ja oli 3,3 päivää/tapaus, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 4,5. Lyhyiden, 1–3 päivän sairaustapausten osuus sairauspoissaoloista pysyi samalla tasolla kuin jo useamman vuoden ja oli 77 %. Vuonna 2021 Kansallisarkistossa oli kahdeksan työtaturmaa. Tapaturmapoissaoloja kertyi kuitenkin vain 55 päivää. Terveysprosentti nousi ja oli 47, mikä tarkoittaa, että

kokonaan ilman sairauspoissaoloja olleiden henkilöiden lukumäärä oli 110. Sairauspoissaolojen osuus säännöllisestä vuosityöajasta laski edelleen ja oli 2,3 % (3,3 % vuonna 2020). Työterveyshuollon kustannukset olivat 524 €/hlö vuonna 2021.

Työhyvinvointi, työtyytyväisyys ja työyhteisön kehittäminen

Työtyytyväisyyskysely tehtiin valtionhallinnon yhteistä VMBaro-työkalua hyödyntäen. Kehitys on ollut varsin myönteistä ja valtion keskiarvoja selvästi parempaa viimeiset kaksi vuotta. Kokonaistyytyväisyys nousi lukemaan 3,6 (3,5 vuonna 2020) ja johtajuusindeksi lukemaan 3,5 (3,4 vuonna 2020). Nouseen vaikuttivat todennäköisesti monet vuoden 2021 aikana toteutetut hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tukevat toimet, kuin myös johdon näkyminen ja avoin viestintä esimerkiksi Kansallisarkiston omissa kuukausittaisissa infotapaamisissa. Tavoite- ja kehityskeskustelujen työkaluksi otettiin vuonna 2021 käyttöön Osaava-järjestelmä. Osaava tukee omasta työstä ja sen tavoitteista keskustelua matalalla kynnyksellä. Koronapandemia leimasi vahvasti vuotta 2021. Poikkeustilanteen pitkittyminen kuormittaa henkilöstöä ja organisaatiota.

Vuoden 2020 lopulla Kansallisarkistossa käynnistyi Yhdessä-ohjelma toimintakulttuurin päivittämiseksi, työhyvinvoinnin edistämiseksi ja toiminnan tuloksellisuuden vahvistamiseksi. Ohjelmaa toteutettiin yhteensä kahdeksassa koko organisaation kattavassa teemailtapäivässä. Yhdessä-ohjelman jokainen osakokonaisuus valmisteltiin osallistavasti. Yhteisissä tapaamisissa oli harkittu teema, alustus, vierailija-asiantuntijoita tai asiakkaita, tehtäviä sekä osallistavia elementtejä kuten pienryhmätyöskentelyä, kyselyitä, avointa chat-keskustelua tai muita vastaavia elementtejä. Kansallisarkiston toimintakulttuuri on kääntymässä keskustelelevampaan ja avoimemman vuorovaikutuksen sekä yhdessä ohjautuvuuden suuntaan.

Toimipaikoissa järjestettiin pienimuotoisia virkistystilaisuuksia ja pikkujouluja koronatilanne huomioiden. Vuonna 2021 järjestettiin myös onnistuneet Kesäkauden avajaiset, jossa virtuaalisen yhteisösuuden jälkeen kaikissa toimipaikoissa kokoonnuttiin samanaikaisesti yhteen piknik-hengessä.

Johtaminen

Kansallisarkiston johtamisessa korostetaan arvostusta ja avoimuutta sekä yhdessä tekemistä ja verkottunutta toimintatapaa. Organisaatiokulttuuria kehitetään kohti valmentavaa johtamista ja itseohjautuvuutta. Yhteisöllisyys, henkilöstön hyvinvointi sekä oppimisen ja innovatiivisuuden tukeminen ovat keskeisiä tavoitteita. Hyvää viestintää, asiakaslähtöisyyttä sekä henkilöstön digitaalista osaamista vahvistetaan.

Kertomusvuonna johtamista tuettiin Yhdessä-ohjelman lisäksi muun muassa aloittamalla Esihenkilöfoorumin säännöllinen toiminta ja tarjoamalla esihenkilöstölle kolme tapaamisen valmentavan johtamisen ryhmäcoaching.

Uusiksi johtamisen tavoitteiksi palvelualueiden tulossopimukseen vuodelle 2022 kirjattiin tuloksellisuus, kokeileminen ja innovatiivisuus. Nämä ovat tavoitteita, jotka edellyttävät luottamuksen ja psykologisen turvallisuuden vahvistamista edelleen.

Oppiminen

Osaamisen kehittäminen ja oppiminen on edelleen keskeinen teema Kansallisarkistossa. Oppiminen on monimuotoista. Sitä tavoitellaan myös työssä ja vertaisverkostoissa. Tärkeitä työkaluja ovat talon sisäiset koulutukset ja infotilaisuudet. Vuonna 2021 esihenkilöitä tuettiin ja kannustettiin työyhteisöjen toiminnan kehittämiseen ja yhdessä oppimiseen. Oppimista edellytti myös siirtyminen hybridityöhön ja laajaan sähköisten kokoustyökalujen käyttöön. Kirjanpidon mukaan henkilöstökoulutukseen käytettiin vuonna 2021 keskimäärin kuitenkin vain 0,8 työpäivä/HTV.

Kansallisarkiston kokonaisrahoitus vuonna 2021 oli 26,6 milj. euroa. Tästä toimintamenorahoituksen osuus oli 19,9 miljoonaa euroa ja valtionapuarkistoille jaettavien siirtomenojen 5,6 miljoonaa euroa. Rahoitus sisälsi vuodelta 2020 siirtyneitä määrärahoja yhteensä 3,2 miljoonaa euroa. Yhteenvedo rahoituksen rakenteesta on taulukossa 7.

7.1. Rahoituksen rakenne

Kansallisarkiston rahoitus koostuu pääosin talousarviorahoituksesta. Toimintamenomomentti on nettobudjetoitu. Toimintamenojen osuus (22,7 milj. euroa) vuoden 2021 kokonaisrahoituksesta oli 76,3 prosenttia. Vuoden 2021 VIII lisätalousarviossa Kansallisarkistolle myönnettiin 2 000 euron lisäys, joka perustui omakustannusperiaatteen toteuttamiseen Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa. Toimintamenorahoitus ilman siirtyviä eriä kasvoi 327 000 euroa.

Muuta talousarviorahoitusta Kansallisarkistolla oli yhteensä 1,1 milj. euroa. Vuoden 2021 talousarviossa valtioneuvoston kanslian toimintamenoista momentilta 23.01.01. Kansallisarkistolle kohdistettiin Suomalaisten vaiheet Venäjällä vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeen -tutkimushankkeeseen 480 000 €.

Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteisistä menoista momentilta 29.40.20. myönnettiin Kansallisarkistolle 240 000 euroa SAPA-palvelun kehittämiseen. Kansallisarkisto sai lisäksi arviomäärärahamomentilta 29.40.53. (Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen) 100 000 euroa AHAA palvelun tarjoamiseen yksityisille arkistoille ja 50 000 euroa Suomea koskevien arkistoaineistojen hankkimiseen Venäjältä ja entisen Neuvostoliiton alueen valtioista.

Valtiovarainministeriö myönsi 3 212 euroa koulutuskorvausta ammatillisen osaamisen ja kehittämisen tukeen momentilta 28.60.12. (Osaamisen kehittäminen). Työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön pääluokista työllistettävien palkkauksiin tarkoitetuilta momenteilta 32.30.51.07., 33.20.50.01 ja 33.20.52.01. maksettiin työllisyysvaroin palkattujen henkilöiden palkkakuluja yhteensä 432 722 euroa.

Siirtomenot 5,6 milj. euroa koostuu yksityisarkistojen valtionapuihin myönnetystä rahoituksesta. Käytävissä ollut valtionapu jaettiin kokonaisuudessaan.

Taulukko 7; Kansallisarkiston rahoituksen rakenne 2021

Rahoituksen rakenne	Edelliseltä vuodelta siirtyneet määrärahat	Vuoden 2021 määrärahat (TA+LTA)	Vuoden 2021 määrärahat yhteensä	Toteuma 2021	Vuodelle 2022 siirtyvä
Toimintamenot	2 803 532	19 935 000	22 738 532	20 968 756	1 769 776
Muu talousarviorahoitus					
Valtioneuvoston kanslian toimintamenot	117 850	480 000	597 850	485 943	111 908
Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	240 000	0	240 000	240 000	0
Digitaalisten tietoaineistojen löydettävyyden, saavutettavuuden, yhteentoimivuuden ja uudelleenkäytettävyyden edistämiseen (KPY)	0	100 000	100 000	100 000	0
Valtiontalouden ulkopuolisten tutkimuslaitosten sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin (KPY)	0	50 000	50 000	50 000	0
Palkkatuetty työ, valtionhallinto (TEM)	0	321 779	321 779	321 779	0
Palkkatuetty työ, valtionhallinto (STM)	0	110 943	110 943	110 943	0
Osaamisen kehittäminen	0	3 212	3 212	3 212	0

Siirtomenot					
Yksityisen arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin	0	5 633 000	5 633 000	5 633 000	0
Yhteensä	3 161 382	26 633 934	29 795 316	27 913 632	1 881 683

Vuoden 2021 VIII lisätalousarviossa myönnettiin toimintamomentille 2 000 euron lisäys, joka perustui omakustannuseriaatteen toteuttamiseen Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

7.2. Talousarvion toteutuminen

Kansallisarkistolle myönnettiin vuoden 2021 talousarviossa toimintamenoja 19,9 milj. euroa. Lisäksi käytössä oli edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja 2,8 milj. euroa, joten käytettävissä oli yhteensä 22,7 milj. euroa tilikauden menoihin.

Toimintamenojen kokonaiskäyttö oli noin 21 milj. euroa. Vuodelle 2022 siirtyi toimintamenoja noin 1,8 milj. euroa. Toimintamenoihin talousarviossa budjetoidut bruttotulot 1,2 milj. euroa toteutuivat arvioitua suurempina toteuman ollessa noin 2,2 milj. euroa.

Kansallisarkistolle Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot -momentille myönnetty SAPA-palvelun kehittämismenot, kuten arviomäärärahoina AHAA palvelulle ja Suomea koskevien arkistoaineistojen hankkimiseen Venäjältä ja entisen Neuvostoliiton alueen valtioista myönnetty määrärahat käytettiin kokonaisuudessaan vuoden 2021 aikana.

Valtioneuvoston kanslian toimintamenoista Kansallisarkistolle myönnettyistä Suomalaisten vaiheet Venäjällä vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeen -tutkimushankkeeseen kohdistetuista määrärahoista siirtyi 111 908 euroa vuodelle 2022.

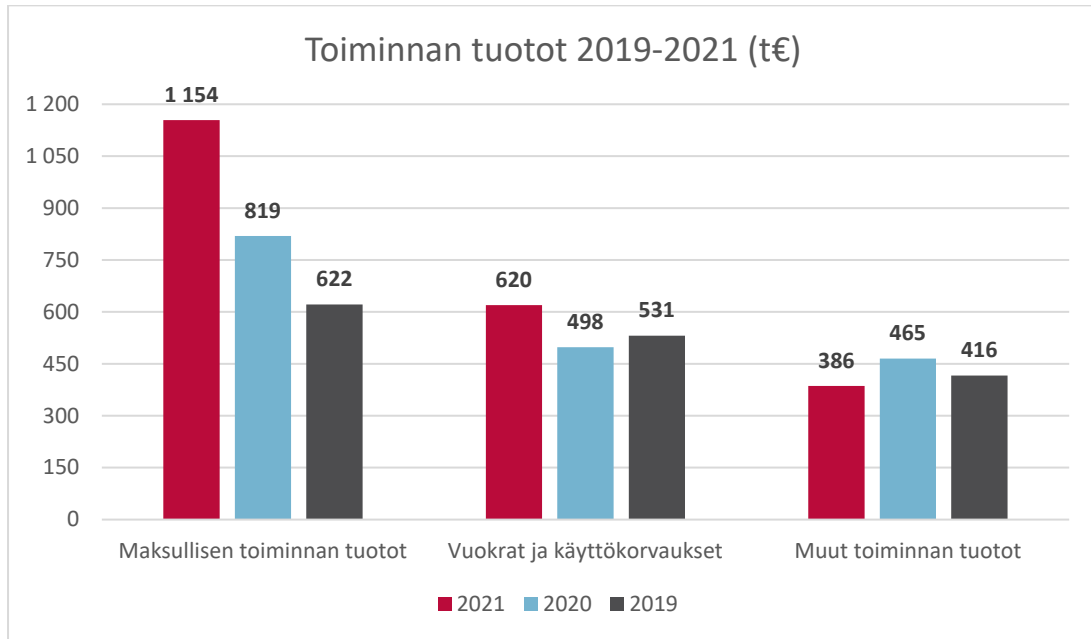
Osaamisen kehittämiseen valtiovarainministeriöltä saatu määräraha 3 212 käytettiin kokonaisuudessaan Innostavaa verkkokouluttamista -verkkokurssin toteutukseen.

7.3. Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

Toiminnan kokonaistuotot olivat kertomusvuonna 2,2 milj. euroa (2020: 1,8 milj. €, 2019: 1,6 milj. €) ja ne nousivat edellisestä vuodesta noin 0,4 milj. euroa. Toiminnan tuotoista maksullisen toiminnan tuotot, 1,2 milj. euroa (2020: 0,8 milj. €, 2019: 0,6 milj. €), olivat yli puolet kokonaistuotoista. Vuokra- ja käyttökorvauksia oli 0,6 milj. euroa (2020: 0,5 milj. €, 2019: 0,5 milj. €) ja muita toiminnan tuottoja noin 0,4 milj. euroa (2020: 0,5 milj. €, 2019: 0,4 milj. €). Suurin muutos oli maksullisen toiminnan tuotoissa, jotka nousivat edellisestä vuodesta yli 0,3 milj. euroa. Nousu kohdistui maksullisen järjestämisen projekteihin. Tilikauden aikana tileistä on poistettu saatavia 6 187 euroa. Kuvassa 7 on esitetty toiminnan tuottojen kehitys vuosina 2019–2021.

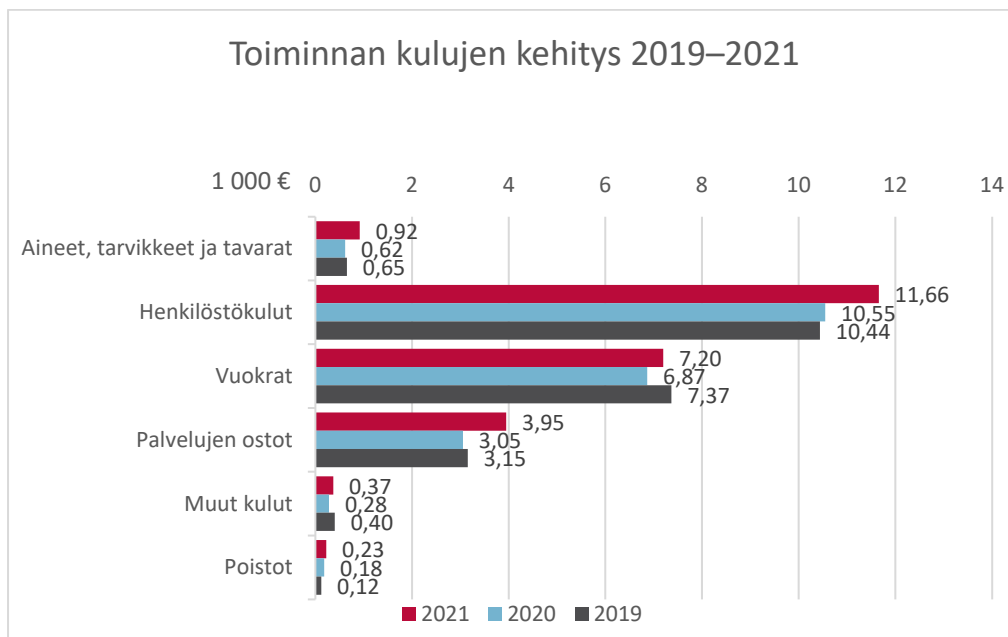

Kuva 7: Toiminnan tuottojen kehitys vuosina 2019–2021

Toiminnan kulut

Toiminnan kulut olivat kertomusvuonna yhteensä 24,3 milj. euroa (2020: 21,6 milj. €, 2019: 22,1 milj. €). Toiminnan kuluista 47,9 % muodostuu henkilöstökuluista (11,7 milj. euroa). Vuokrat (7,2 milj. euroa) olivat toiseksi suurin kuluerä 29,6 %:n osuudella. Kuvassa 8 on kuvattu toiminnan kulujen kehitys vuosina 2019–2021.

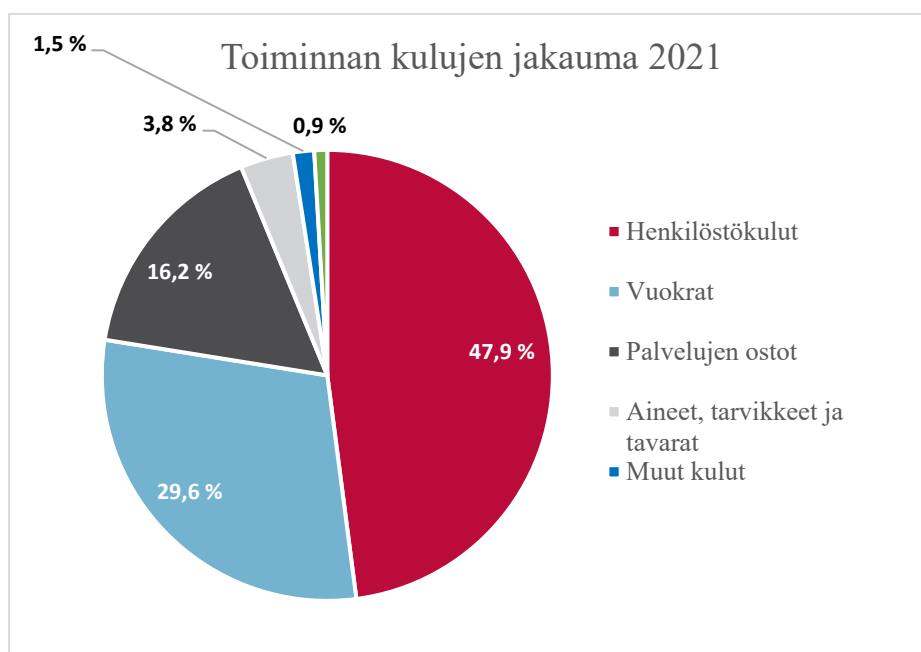
Kuva 8: Toiminnan kulujen kehitys 2019–2021

Edelliseen vuoteen verrattuna kulut nousivat kokonaisuudessaan 12,8 %. Nousu kohdistui kaikkiin toiminnan kulujen tiliryhmiin. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmässä nousua aiheuttivat pienhankinnat, kuten massadigitoinnin tuotannon kalusteet, keskusarkiston hyllyhankinnat sekä toimistokalusteiden ja -laitteiden uusinnat eri toimipaikoissa. Henkilöstökuluissa nousu kohdistui pääosin työsuhtepalkkoihin. Palvelujen ostoissa kasvua oli tietojärjestelmiin kohdistuvissa käyttöpalveluissa sekä Valtorilta että CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy:ltä tilatuissa palveluissa. Muissa kuluissa kasvu kohdistui patenti-, lisenssi- ja käyttöoikeusmaksuihin. Poistojen osuus kasvoi edellisestä vuodesta käyttöomaisuuteen hankittujen skannereiden ja kalusteiden vuoksi.

Taulukko 8; Toiminnan kulut vuosina 2020–2021 ja niiden muutos

Toiminnan kulut (1 000 €)	2021	2020	Muutos	Muutos %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	919	618	301	48,8 %
Henkilöstökulut	11 658	10 548	1 110	10,5 %
Vuokrat	7 196	6 867	329	4,8 %
Palvelujen ostot	3 949	3 054	895	29,3 %
Muut kulut	370	282	89	31,6 %
Poistot	226	184	42	22,8 %
Yhteensä	24 319	21 553	2 766	12,8 %

Kuvassa 9 on kuvattu toiminnan kulujen jakauma vuonna 2021.

Kuva 9: Toiminnan kulujen jakauma 2021

Rahoitustuotot koostuivat saamisista perittävistä koroista ja rahoituskulut viivästyskoroista ja -maksuista. Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä tilivuoden aikana oli 5 995,18 euroa, kun vuoden 2020 vastaava luku oli 4 199,29. Kansallisarkiston kulujäämä oli 30,3 milj. euroa (2020: 27,7 milj. €, 2019:28,7 milj. €) ja kasvoi edellisestä vuodesta 2,6 milj. euroa. Merkittävä osa kulujäämän kasvusta kohdistui toiminnan kuluihin.

7.4. Tase

Taseen loppusumma kasvoi noin 0,1 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna ja oli 2,0 milj. euroa (2020: 1,9 milj. euroa). Merkittävimmät muutokset kohdistuivat aineellisiin hyödykkeisiin. Toimistokone- ja laitehankinnat nostivat taseen koneet ja laitteet -saldon 0,5 milj. euroon (2020: 0,3 milj. euroa). Lyhytaikaiset saamiset laskivat edellisestä vuodesta ja olivat noin 1 milj. euroa (2020: 1,1 milj. euroa).

Oma pääoma 1,7 milj. euroa (2020: 1,5 milj. euroa) nousi noin 0,2 milj. euroa. Muutos kohdistuu pääosin edellisten tilikausien pääoman muutokseen.

Vieraan pääoman muutokset olivat pääomaerittäin melko pieniä, kokonaisuudessaan vieras pääoma nousi 0,3 milj. euroa. Suurin muutos (noin 0,2 milj. euroa) kohdistui siirtovelkoihin, jonka kautta on kirjattu merkittävimpänä eränä lomapalkkavelka.

SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Kansallisarkiston johto on valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä.

Sisäisen valvonnan on käsitettävä viraston talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt, jotka varmistavat:

1. Kansallisarkiston talouden ja toiminnan lainmukaisuuden ja tuloksellisuuden;
2. Kansallisarkiston hallussa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen; ja
3. Kansallisarkiston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Menettelyt kattavat myös Kansallisarkiston vastattavana olevien varojen hoidon sekä ne toiminnot ja tehtävät, jotka Kansallisarkisto on antanut toisten virastojen ja laitosten tehtäväksi tai joista se muuten vastaa. Valtiovarainministeriön alaisen Palvelukeskuksen johto vastaa talousarviolain 24 b §:ssä tarkoitettua sisäisestä valvonnasta siltä osin kuin kirjanpitoyksikön tehtävät on palvelusopimuksella siirretty palvelukeskuksen tehtäväksi.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan vastuista määrätään Kansallisarkiston taloussäännössä ja sen nojalla annettavissa tarkentavissa määräyksissä.

Kansallisarkistossa on pääjohtajan alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus, jonka toiminnasta määrätään sisäisen tarkastuksen ohjesäännössä. Toiminto suorittaa pääjohtajan tarpeelliseksi katsomat erillistarkastukset sekä muut sisäiseen valvontaan liittyvät tukitehtävät. Kertomusvuonna suunniteltu tarkastus jäi toteutumatta sisäisen tarkastajan odottamattoman poissaolon takia.

Kansallisarkiston johto on arvioinut vuoden 2021 tilinpäätöksen yhteydessä laitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa Valtiovarain controller -toiminnon suosituksen mukaista COSO ERM -viitekehykseen perustuvaa arviointikehikkoa hyväksi käyttäen. Arvioinnin tukena on käytetty valtioneulouden tarkastusviraston ja opetus- ja kulttuuriministeriön raportteja sekä Kansallisarkiston sisäisen tarkastuksen arviointeja ja havaintoja.

Sisäisen valvonnan arvioidaan järjestetyn Kansallisarkiston toiminnan laajuuteen ja laatuun sekä niihin liittyviin riskeihin nähden pääosin asianmukaisesti.

Johdon arviointien perusteella nousi esiin joitakin kehittämistarpeita:

Strategian tavoitteisiin vastaavan osaamisen hankkimiseen ja kehittämiseen on edelleen kiinnitettävä erityistä huomiota. Toiminnan kehittäminen ja toimintaympäristön vaatimuksiin vastaaminen vähenevällä henkilöstöllä edellyttävät erityisesti digitaalisen aineiston hallintaan, arkistointiin ja monipuoliseen käyttöön perehtynyttä osaamista sekä virkamiestaitoja. Vuonna 2022 toteutetaan osaamiskartoitus ja laaditaan päivitetty rekrytointi- ja koulutussuunnitelma. Sisäistä koulutusta tarjotaan sekä etäyhteydellä että eOppivassa.

Sekä toimitila- että tietoturvallisuuteen kiinnitetään huomiota. Vuoden 2022 aikana laajennetaan edelleen Valtorin palveluiden käyttöönottoa, luovutaan lopuista vanhoista palvelimista ja valmistaudutaan omista konesalipalveluista luopumiseen. Lisäksi kehitetään digitaalisten aineistojen hallintaa. Lisäksi panostetaan tekniseen valvontaan sekä turvallisuuskulttuurin ja -osaamisen kehittämiseen.

Viraston omassa asiakirjahallinnassa on havaittu monia puutteita. Vuoden 2022 aikana jatketaan asiakirjahallinnan kehittämistä (TOS ja dokumenttienhallinta) ja henkilöstökoulutuksia.

Riskienhallintapolitiikka on valmistunut syksyllä 2019 ja sisältää riskienhallintaan liittyvät periaatteet, tavoitteet, organisoinnin, vastuut ja yleiset toimintatavat. Toimintatapojen jalkauttamista jatketaan vuonna 2022.

Tiedon monipuolinen hyödyntäminen vaatii huomattavaa kehittämistyötä. Vuonna 2022 jatketaan mittariston kehittämistä, selvitetään ja valmistellaan johdon tietojärjestelmän käyttöönottoa sekä kehitetään Kiekun hyödyntämistä. Lisäksi kehitetään verkkoanalytiikan hyödyntämismahdollisuuksia ja tarjotaan siihen edelleen koulutusta ja tukea.

9 ARVIOINTIEN TULOKSET

Kertomusvuonna ei toteutettu erillisiä arviointeja.

10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Kansallisarkistossa ei tilikaudella 2021 ole havaittu väärinkäytöksiä, eikä EU-rahoitusta koskevia säännönmukaisuusilmoituksia ole tehty.

10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Kansallisarkiston saamaan hankerahoitukseen ei ole kohdistunut takaisinperintää.

KANSALLISARKISTON TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2021	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	67 511,51	115 207	115 206,67	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	67 511,51	115 207	115 206,67	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	12 034,96	36 843	36 842,83	0,00	100
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	4 171,29	36 843	36 842,83	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	7 863,67				
Tuloarviotilit yhteensä	79 546,47	152 050	152 049,50	0,00	100

Päälueen, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös 2021	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	201 284,22	483 864	371 956,84	111 907,60	483 864,44	0,00	117 850,19	597 850,19	485 942,59	111 907,60
23.01.01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	200 000,00	480 000	368 092,40	111 907,60	480 000,00	0,00	117 850,19	597 850,19	485 942,59	111 907,60
23.01.29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 284,22	3 864	3 864,44		3 864,44	0,00				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	4 216,00	4 031	4 031,36		4 031,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	816,00	819	819,36		819,36	0,00				
28.60.12.	Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	3 400,00	3 212	3 212,00		3 212,00	0,00				
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		27 579 673,37	28 331 376	26 561 600,30	1 769 775,51	28 331 375,81	0,08	3 043 531,51	22 978 531,51	21 208 756,00	1 769 775,51
29.01.29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 227 673,37	2 613 376	2 613 375,89		2 613 375,89	0,00				
29.40.02.	Kansallisarkiston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	19 608 000,00	19 935 000	18 165 224,49	1 769 775,51	19 935 000,00	0,00	2 803 531,51	22 738 531,51	20 968 756,00	1 769 775,51
29.40.20.	Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)							240 000,00	240 000,00	240 000,00	0,00
	29.40.20.2. Julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun toteuttamiskustannukset (EK) (enintään)							240 000,00	240 000,00	240 000,00	0,00
29.40.53.	Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)	5 744 000,00	5 783 000	5 782 999,92		5 782 999,92	0,08				
	29.40.53.02. Yksityisen arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin	5 744 000,00	5 633 000	5 632 999,92		5 632 999,92	0,08				
	29.40.53.07. Digitaalisten tietoaineistojen löydettävyyden, saavutettavuuden, yhteentoimivuuden ja uudelleenkäytettävyyden edistämiseen (KPY)		100 000	100 000,00		100 000,00	0,00				

	29.40.53.08. Valtiontalouden ulkopuolisten tutkimuslaitosten sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin (KPY)		50 000	50 000,00		50 000,00	0,00				
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		221 310,75	321 779	321 778,65		321 778,65	0,00	0,00	321 778,65	321 778,65	0,00
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	221 310,75	321 779	321 778,65		321 778,65	0,00		321 778,65	321 778,65	0,00
	32.30.51.07. Palkattu työ, valtionhallinto (KPY)	221 310,75	321 779	321 778,65		321 778,65	0,00		321 778,65	321 778,65	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		78 846,01	110 943	110 943,23		110 943,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.50.	Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arvionmääräraha)	29 653,31	80 614	80 613,83		80 613,83	0,00				
	33.20.50.01. Palkattu työ, valtionhallinto	29 653,31	80 614	80 613,83		80 613,83	0,00				
33.20.52.	Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (arvionmääräraha)	49 192,70	30 329	30 329,40		30 329,40	0,00				
	33.20.52.01. Palkattu työ, valtionhallinto	49 192,70	30 329	30 329,40		30 329,40	0,00				
Määrärahatilit yhteensä		28 085 330,35	29 251 994	27 370 310,38	1 881 683,11	29 251 993,49	0,08	3 161 381,70	23 898 160,35	22 016 477,24	1 881 683,11

Kansallisarkiston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä valtuudet.

KANSALLISARKISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2021 - 31.12.2021		1.1.2020 - 31.12.2020	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 154 200,45		819 269,60	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	619 688,45		497 874,67	
Muut toiminnan tuotot	<u>386 158,94</u>	2 160 047,84	<u>465 156,23</u>	1 782 300,50
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	918 739,09		617 537,28	
Henkilöstökulut	11 658 261,29		10 548 057,16	
Vuokrat	7 196 286,00		6 867 305,27	
Palvelujen ostot	3 948 808,45		3 053 983,86	
Muut kulut	370 412,78		281 561,07	
Poistot	<u>226 171,25</u>	<u>-24 318 678,86</u>	<u>184 180,40</u>	<u>-21 552 625,04</u>
JÄÄMÄ I		-22 158 631,02		-19 770 324,54
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	7 472,73		4 568,14	
Rahoituskulut	<u>-1 477,55</u>	5 995,18	<u>-368,85</u>	4 199,29
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>20,00</u>	<u>20,00</u>
JÄÄMÄ II		-22 152 635,84		-19 766 105,25
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	<u>-5 632 999,92</u>	<u>-5 632 999,92</u>	<u>-5 744 000,00</u>	<u>-5 744 000,00</u>
JÄÄMÄ III		-27 785 635,76		-25 510 105,25
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	115 206,67		67 511,51	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-2 618 087,85</u>	<u>-2 502 881,18</u>	<u>-2 229 773,59</u>	<u>-2 162 262,08</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-30 288 516,94</u>		<u>-27 672 367,33</u>

KANSALLISARKISTON TASE

	31.12.2021		31.12.2020	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisuusomaisuus	435 510,92	<u>435 510,92</u>	435 510,92	<u>435 510,92</u>
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		435 510,92		435 510,92
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	<u>29 014,50</u>	29 014,50	<u>41 020,50</u>	41 020,50
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	516 660,34		308 907,14	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>2 176,23</u>	<u>518 836,57</u>	<u>2 176,23</u>	<u>311 083,37</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		547 851,07		352 103,87
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	798 252,58		636 102,37	
Siirtosaamiset	178 630,01		275 824,80	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>13 152,24</u>	990 034,83	<u>172 548,62</u>	1 084 475,79
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	5 061,45		4 290,85	
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-220,46</u>	<u>4 840,99</u>	<u>-132,29</u>	<u>4 158,56</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		994 875,82		1 088 634,35
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>1 978 237,81</u>		<u>1 876 249,14</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-479 648,35		-479 648,35	
Edellisten tilikausien pääoman muutos				-1 087
	-1 014 945,37		227,50	
Pääoman siirrot			27 744	
	30 089 970,10		649,46	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä			<u>-27 672</u>	
	<u>-30 288 516,94</u>	-1 693 140,56	<u>367,33</u>	-1 494 593,72
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	43 368,11		61 139,96	
Ostovelat	967 715,92		933 187,13	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	213 667,56		191 818,84	
Edelleen tilittävät erät	281 555,67		242 335,81	
Siirtovelat			1 942	
	2 164 898,16		231,22	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>172,95</u>	<u>3 671 378,37</u>	<u>129,90</u>	<u>3 370 842,86</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 671 378,37		3 370 842,86
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>1 978 237,81</u>		<u>1 876 249,14</u>

LIITETIEDOT

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

- 1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen:
Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa.
- 2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut vastuusitoumukset suomen rahaksi
Kirjanpitoyksiköllä ei ollut ulkomaan rahan määräisiä saamia tai velkoja vuoden vaihteessa.
- 3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämään sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen
Omaisuus on arvostettu tilinpäätöksen laadintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Suunnitelman mukaiset poistot on Kansallisarkistossa laskettu yhdenmukaisin periaattein, säännösten ja määräysten mukaisesti.
- 4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarvion tulot ja menot sekä virheiden korjaukset. Yhteiskunnalliselta arkistosäätiöltä perittiin takaisin vuonna 2020 liikaa maksettua valtionavustusta 34 113,69 euroa.
- 5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvoiton tietojen kanssa
Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa.
- 6) Selvitys tilinpäätösvoiton jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.
Varainhoitovuoden jälkeen ei ole tapahtunut sellaisia olennaisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat tilinpäätöksen laatimiseen tai tilinpäätösten vertailtavuuteen.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 määrärahojen		Tilinpäätös 2021	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2021	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
23.01.01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	200 000,00	369 892,40		481 800,00				487 742,59		
	Bruttotulot	0,00	1 800,00		1 800,00				1 800,00		
	Nettomenot	200 000,00	368 092,40	111 907,60	480 000,00	0,00	117 850,19	597 850,19	485 942,59	111 907,60	
29.40.02. Kansallisarkiston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	21 382 853,68	20 294 102,23		22 063 877,74				23 097 633,74		
	Bruttotulot	1 774 853,68	2 128 877,74		2 128 877,74				2 128 877,74		
	Nettomenot	19 608 000,00	18 165 224,49	1 769 775,51	19 935 000,00	0,00	2 803 531,51	22 738 531,51	20 968 756,00	1 769 775,51	
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (arviomääräraha)	Bruttomenot	49 192,70	30 329,40		30 329,40						
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	49 192,70	30 329,40		30 329,40	0,00					

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 4.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2021	2020
Henkilöstökulut	9 714 310,81	8 891 873,51
Palkat ja palkkiot	9 642 009,23	8 847 914,74
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	72 301,58	43 958,77
Henkilösivukulut	1 943 950,48	1 656 183,65
Eläkekulut	1 734 024,44	1 497 455,50
Muut henkilösivukulut	209 926,04	158 728,15
Yhteensä	11 658 261,29	10 548 057,16
Johdon palkat ja palkkiot, josta	407 999,63	400 943,35
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	720,00	580,00
Johto	480,00	580,00
Muu henkilöstö	240,00	0,00

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 6.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 7.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenoäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2021	Määräraha- tarve 2022	Määrä- raha-tarve 2023	Määrä- raha-tarve 2024	Määräraha- tarve myöhem- min	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	8 881 414,00	9 239 712,00	863 367,00	100 626,00	201 252,00	10 404 957,00

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot.

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 17.

TOIMINTAKERTOMUSTA TÄYDENTÄVÄT LIITTEET

Toimintakertomuksen liite 1: Tulositmittarit ja niiden toteutuminen

Mittari	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Tavoite 2021	Tavoitteen saavuttaminen 2021	Muutos 2020–2021
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus - Tulossopimuksen liite 1						
1.1: Digitoidun aineiston kokonaismäärä (milj. tiedostoa) [takautuva digitointi + massadigitointi, kertymä]	80,3	96,4	120,7	151,0		25 %
1.2: Massadigitoidun analogisen aineiston määrä (hm/v)	0 (pilotointi)	750	1892	1 500		152 %
1.3: Takautuvan digitoinnin määrä (milj. tiedostoa/v.)	6,8	2,0	9,2	7,0		360 %
1.4: Takautuvan digitoinnin valmistusaste (%) [lasketaan digitoitujen hm suhteessa säilytettävän aineiston määrään]	3,7	3,9	3,9	3,6		0 %
1.5: Sähkösyntyisen viranomaisaineiston vastaanottomäärä (teratavua/a) (*kpl/v. vuodesta 2021)	0	0,6	11	35*		
1.6: Seulontapäätökset (kpl/v)	61	46	36	60		-22 %
2.1: Digitaalisen aineiston verkkokäyttö (milj. käyntikertaa/v)*	1,7	1,9	1,8	2,0		-2 %
2.2: Digitaalisen aineiston yksilöllisten käyttäjien määrä/a (Matomon laskenta, Digitaaliarkiston kuukausittaisten kävijöiden vuosikeskiarvo)	34 170	35 142	38 805	36 600		10 %
2.3: Astian yksilöllisten kävijöiden määrä/a (Matomon laskenta, kuukausittaisten kävijöiden keskiarvo)	9 688	8 264	8 035	11 000		-3 %
2.4: Sähköisen asioinnin osuus tietopyynnöistä (%)	70	72	78	75		8 %
2.5a: Tekstitunnistetun käsikirjoitetun aineiston määrä (tiedostoa/v), HTR-tunnistettu määrä	836 618	531 310	855 021	1 000 000		61 %
2.5b: Luotettavuuden mittaus sidosryhmätutkimuksella [T-Median ind. min-max 1-5, valtion ka v. 2019 3,28]	3,67	toteutetaan vain parittomina vuosina	3,61	3,50		-2 %
3.1: Analogisten aineistojen kokonaismäärä (hkm)	220,3	222	237,0	231,9		7 %
3.2: Analogisten aineistojen kartunta, viranomaisaineistot (hkm/v)	6,9	4	5	5		25 %
3.3: Yksityisarkistojen kartunta (vuoteen 2021 hm/a; vuodesta 2022 siirtoja kpl/v)	228	56,78	150	200		164 %
Tuloksellisuus - Tulossopimuksen liite 2						
1.1: Tutkijasaliin toimitetut asiakirjayksiköt	58 019	42 770	43 628	65 000		2 %
1.2: Käsitellyt tietopyynnöt (todistukset, jäljenteet, sukuselvitykset tms. kpl)	26 034	27 599	33 774	26 000		22 %
2.1: Julkisoikeudellisten tietopyyntöjen toimitusaikatavoitteen toteuma (%)	98	98	98	98		0 %

2.2: Verkkopalveluiden asiakastyytyväisyys (1-5)	3,6	3,7	Ei toteutettu	>3,5		
2.3: Seulontapäätösten toimitusaikavoitteen (6kk) toteuma (%)	23	41	70	80		71 %
3.1: Verkkokäyttö /kokonais-HTV	8500	9 104	8 163	9 000		-10 %
4.1: Toimitetut arkistoyksiköt (kpl) ja toimitetut tietopyynnöt (kpl)/tietopalvelun HTV	2860	2 490	2 510	3 100		1 %
5.1: Digitoitujen aineistojen määrä (hm)/toiminnon HTV	92	82	127	68		55 %
5.2: Julkisoikeudelliset tietopyynnöt ja todistukset (eur/suorite)	11,59	36,27	33,02	90,00		-9 %
Voimavarojen hallinta / konsernitavoitteet - Tulossopimuksen liite 3						
Henkilötyövuodet (htv)	200	205	225	222		10 %
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,3	3,5	3,6	≥3,7		2 %
Sairauspoissaolot (pv/htv)	12,7	8,7	5,9	<8,0		-32 %
Koulutuspäivät (tpv/htv)	0,4	0,1	0,81	2,1		710 %
Johtaminen (VMBaro johtajuusindeksi)	3,1	3,4	3,5	≥3,6		3 %
Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta (VMBaro)	3,15	3,4	4,2	3,6		23 %
Työnantajakuva ja arvot (VMBaro)	3,44	3,7	3,8	3,7		1 %
Tilat (tilatehokkuus m2/hlö) tsto m2/kokonais-HTV)	29	32,7	32,2	27		-2 %
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	90	92	93	95		1 %
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelmat (onko laadittu)	ei laadittu	laadittu	laadittu	päivitetty		
Henkilöstön kokemus tasa-arvon edistymisestä (VMBaro)	3,9	4,1	4,2	4,1		3 %
Henkilöstön kokemus yhdenvertaisuuden edistymisestä (VMBaro)	3,4	3,7	4,0	3,7		8 %
Kestävän kehityksen sitoumus/suunnitelma (laaditaan joka toinen vuosi)	ei laadittu	laadittu	laadittu	-		
Kotimaanmatkapäivät korvataan digitaalisesti. Mittarina maksettujen koko- ja osamatkapäivärahojen lukumäärä]	810	261	306	1100		17 %

*Matomo-tilastointi on muuttunut. Vuodelle 2021 ei ole saatavissa suoraan vertailukelpoista tilastolukua. Vuoden 2021 luku on laskettu AW-Stats järjestelmän luvun avulla käyttäen kertoimena Matomon ja AW-Statsin vuosien 2017–2019 päällekkäisseuranan mukaista suhdelukua, jonka mukaan AW-Statsin luku on ollut keskimäärin 66,67 % Matomon luvusta

Toimintakertomuksen liite 2: Keskeiset valtionapuarkistojen tunnusluvut

	2019	2020	2021	2021 suurin	2021 pienin
Myönnetty valtionapu €	5 655 000	5 704 000	5 633 000	1 718 000	110 500
Arkistotoimen kokonaiskustannukset (talousarvio) €	9 123 559	9 193 246	9 331 239	2 389 182	180 728
Valtionavun osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	61,98	62,04	60,37	79,52	29,61
Henkilöstömenojen osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	50,21	50,38	50,50	68,72	39,38
Kiinteistömenojen osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	22,84	22,35	21,71	53,20	2,45
HENKILÖTYÖVUODET TEHTÄVITTÄIN					
	2019	2020	2021	2021 suurin	2021 pienin
Henkilötyövuodet yhteensä	95,91	93,79	88,34	23,32	2,00
Hankintaan käytetyt HTV:t	1,68	1,61	1,64	0,46	0,02
Kuvailu ja järjestäminen käytetyt HTV:t	24,43	21,09	18,14	4,14	0,15
Tutkijalitoimintaan käytetyt HTV:t	6,18	4,96	5,13	1,69	0,02
ARKISTOAINEISTON MÄÄRÄ					
	2019	2020	2021	2021 suurin	2021 pienin
Arkistoaineisto (hm)	61 530,3	62 523,7	63 456,05	34 382,77	274,00
Vastaanotettu aineisto (hm)	1 440,5	1 423,97	429,13	711,36	2,79
Järjestetty aineisto (hm)	1 584,9	1 225,92	1 181,53	626,17	5,00
Järjestämätön aineisto (arvio; hm)	7 527	7 461	7 347,00	27 750,62	24,00
Sähköiset aineistot (TB)	181,9	200,42	216,96	69,40	0,21
AINEISTOJEN KÄYTTÖ					
	2019	2020	2021	2021 suurin	2021 pienin
Tutkijakäynnit	6 211	4 153	3 388	864	45
Tutkijasaliin toimitetut arkistoyksiköt (paperiset ja mikrofilmit)	18 501	18 743	15 221	5 529	317
Tiedonhaut (s-posti, kirje tai puhelin)	7 185	9 166	10 187	4 190	40
TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS					
	2019	2020	2021	2021 suurin	2021 pienin
Toiminallinen tehokkuus: Arkistoaineisto hm / kokonais-htv	641,33	666,64	718,32	3 125,71	119,68

ALLEKIRJOITUKSET

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Kansallisarkiston tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2021 on hyväksytty.

Helsingissä 28.2.2022

Vs. pääjohtaja

Päivi Happonen

Hallintojohtaja

Immo Aakkula